Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
JEAN RICHARD DE LA TOUR
esitatud 17. mail 2023[1]

Kohtuasi C-46/22 P

Liam Jenkinson
versus
Euroopa Liidu Nõukogu,
Euroopa Komisjon,
Euroopa välisteenistus,

Eulex Kosovo

Apellatsioonkaebus – Vahekohtuklausel – Euroopa Liidu rahvusvaheliste missioonide töötajad – Järjestikused tähtajalised töölepingud – Kõikide lepinguliste suhete tähtajatuks lepinguks ümber kvalifitseerimise taotlus – Kohaldatav riigisisene õigus – Kindlaksmääramine ja kohaldamine – Kohtu ülesanded – Kontrolli ulatus

I. Sissejuhatus

1. Euroopa Kohtul on juba olnud lahendada Liam Jenkinsoni hagi nõudega kvalifitseerida ümber tähtajatuks töölepinguks[2] järjestikused tähtajalised töölepingud[3], mille raames ta töötas peaaegu 20 aastat kolmes rahvusvahelises missioonis[4], mille on Euroopa Liit ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) raames loonud või mida ta on pikendanud, nendest viimati Eulex Kosovo missioonis,[5] ning saada hüvitist lepingulise ja lepinguvälise kahju eest.

2. Nimelt tühistas Euroopa Kohus 5. juuli 2018. aasta kohtuotsusega Jenkinson *vs.* nõukogu jt[6] Euroopa Liidu Üldkohtu 9. novembri 2016. aasta määruse Jenkinson *vs.* nõukogu jt[7], milles Üldkohus oli ELTL artikli 272 alusel leidnud, et tema pädevus, mis piirdub viimase tähtajalise lepinguga, millega ta ametisse määrati, ei saa laieneda kõigile teistele tähtajalistele lepingutele, mis on sõlmitud nende kolme missiooni raames, mis nägid ette Belgia kohtute pädevuse.

1 Algkeel: prantsuse.

2 Edaspidi „tähtajatu leping“.

3 Edaspidi „tähtajaline leping“.

4 Edaspidi „missioon“.

5 Edaspidi „Eulex Kosovo“ või „Eulex Kosovo missioon“.

6 C-43/17 P, edaspidi „kohtuotsus Jenkinson I“, EU:C:2018:531.

7 T-602/15, EU:T:2016:660.

3. Käesolev apellatsioonkaebus, mille L. Jenkinson esitas 10. novembri 2021. aasta kohtuotsuse Jenkinson *vs.* nõukogu jt [8] peale, millega jäeti tema hagi rahuldamata, annab Euroopa Kohtule võimaluse täpsustada oma otsuse ulatust vahekohtuklausliga määratud Üldkohtu pädevuse küsimuses, arvestades vaidluse eset, ning õiguslikku regulatsiooni, mis kehtib lepingulisele töösuhtele juhul, kui pooled ei ole valinud selle suhtes kohaldatavat õigust.

4. Selles tööõiguse kohtuvaidluses, mis ei ole üksikjuhtum, nagu näitavad Üldkohtu menetluses olevad kohtuasjad [9] või need, milles võidakse pöörduda Belgia kohtutesse, sest enamikus vaidlusalustes lepingutes [10] on määratud need kohtud, tuleb kindlaks teha ka see, millistel tingimustel tuleb arvesse võtta spetsiifilist konteksti, milles töötamine toimus, st ÜVJP missioonide konteksti ja eelkõige Eulex Kosovo missiooni, millele on antud õigusvõime alates 12. juunist 2014.

5. Apellatsioonkaebust analüüsides käsitlen seega peamiselt küsimusi, mis puudutavad Üldkohtu pädevust, tema hinnangut eelkõige selle missiooniga sõlmitud lepingutele kohaldatavale õiguskorrale ja kontrolli ulatust, mida Euroopa Kohus peab teostama selle üle, kuidas Üldkohus kohaldab riigisisest õigust selles ELTL artiklil 272 põhinevas vaidluses.

II. Õiguslik raamistik

A. Ühismeede 2008/124

6. Nõukogu 4. veebruari 2008. aasta ühismeetme 2008/124/ÜVJP Euroopa Liidu õigusriigimissiooni kohta Kosovos EULEX KOSOVO [11] (kuni nõukogu 12. juuni 2014. aasta otsusega 2014/349/ÜVJP [12] muudetud redaktsioonis) artikli 1 „Missioon“ lõikes 1 on ette nähtud:

„EL moodustab Euroopa Liidu õigusriigimissiooni Kosovos (edaspidi „EULEX KOSOVO“).“

7. Ühismeetme artiklis 2 „Eesmärgid“ on sätestatud:

„EULEX KOSOVO abistab Kosovo institutsioone, õigusorganeid ja õiguskaitseasutusi nende edusammudes, et saavutada jätkusuutlikkus ja vastutus, ning sõltumatu paljurahvuselise õigussüsteemi ning politsei- ja tolliteenistuse arendamisel ja tugevdamisel, tagades, et nimetatud institutsioonid on poliitilistelt sõltumatud ja järgivad rahvusvaheliselt tunnustatud standardeid ning Euroopa tavasid.

EULEX KOSOVO täidab oma volitusi seire, juhendamise ja nõustamise abil, kasutades teatud täidesaatvaid volitusi, ja tehes seda täielikus koostöös Euroopa Komisjoni abiprogrammidega.“

8 T-602/15 RENV, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2021:764.

9 Menetlused, mille esemeks on samasugused hagid ja mis on praegu peatatud, on Eulex Kosovo rahvusvahelise isikkoosseisu liikmete puhul järgmised: BL ja BM *vs.* nõukogu jt (T-204/19), QPjt *vs.* nõukogu jt (T-183/21), ja RI jt *vs.* nõukogu jt (T-190/21). Teise missiooni puhul: Stockdale *vs.* nõukogu jt (sh Euroopa Liidu eriesindaja Bosnias ja Hertsegoviinas) (T-776/20).

10 Vt näiteks kohtuasi, milles tehti 24. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Eulex Kosovo (C-283/20, edaspidi „kohtuotsus Eulex Kosovo“, EU:C:2022:126).

11 ELT 2008, L 42, lk 92. Selle ühismeetme artikli 20 teise lõigu esimese lause kohaselt oli algne kavandatud kestus 28 kuud alates operatsiooni plaani vastuvõtmisest. Seda pikendati mitu korda ja viimati kuni 14. juunini 2023 nõukogu 3. juuni 2021. aasta otsusega (ÜVJP) 2021/904 (ELT 2021, L 197, lk 114).

12 ELT 2014, L 174, lk 42. Edaspidi „ühismeede 2008/124“.

8. Ühismeetme artiklis 9 „Isikkoosseis“ on sätestatud:

„1. EULEX KOSOVO isikkoosseisu liikmete arv ja pädevus on kooskõlas artiklis 2 sätestatud eesmärkidega, artiklis 3 sätestatud ülesannetega ja artiklis 6 sätestatud EULEX KOSOVO struktuuriga.

2. EULEX KOSOVO koosneb peamiselt liikmesriikide või [liidu] institutsioonide lähetatud isikkoosseisust. Iga liikmesriik või [liidu] institutsioon katab oma isikkoosseisu lähetamisega seotud kulud, sealhulgas sõidukulud missiooni toimumiskohta ja tagasi, töötasud, tervisekindlustuse ja hüvitised, välja arvatud päevaraha ning keerulistes ja ohtlikes tingimustes töötamise eest makstavad toetused.

3. EULEX KOSOVO võib vajaduse korral võtta lepingulisel alusel tööle ka rahvusvahelisi tsiviilisikkoosseisu liikmeid ja kohalikke isikkoosseisu liikmeid, kui liikmesriikide lähetatud töötajad ei taga nõutavate ülesannete täitmist. Erandkorras ja piisavalt põhjendatud juhtudel, kui liikmesriikidest ei ole kvalifitseeritud kandidaate, võib vajaduse korral lepingulisel alusel tööle võtta ka osalevate kolmandate riikide kodanikke[13].

[…]“.

9. Ühismeetme artikli 10 „EULEX KOSOVO ja selle isikkoosseisu liikmete staatus“ lõikes 3 on sätestatud:

„Rahvusvahelise ja kohaliku isikkoosseisu töötingimused ning õigused ja kohustused sätestatakse EULEX KOSOVO ja asjaomase isikkoosseisu liikme vahel sõlmitud lepinguga[14].“

B. Rooma I määrus

10. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määruse (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma I“)[15] artikli 3 lõikes 5 on sätestatud:

„Poolte nõusoleku olemasolu ja kehtivus kohaldatava õiguse valiku suhtes määratakse kindlaks artiklite 10, 11 ja 13 kohaselt.“

11. Selle määruse artikkel 8 näeb ette:

„1. Individuaalne tööleping on reguleeritud õigusega, mille pooled on artikli 3 kohaselt valinud. Selline õiguse valik ei või siiski põhjustada töötaja ilmajätmist kaitsest, mis on talle ette nähtud sätetega, millest ei saa kokkuleppel kõrvale kalduda selle õiguse alusel, mis valiku puudumisel oleks olnud kohaldatav vastavalt käesoleva artikli lõigetele 2, 3 ja 4.

13 Enne nõukogu 8. juuni 2010. aasta otsusega 2010/322/ÜVJP (ELT 2010, L 145, lk 13) tehtud muudatust, mis jõustus selle vastuvõtmise päeval, oli see lõige sõnastatud järgmiselt: „EULEX KOSOVO võib vastavalt vajadusele võtta lepingulisel alusel tööle ka rahvusvahelisi isikkoosseisu liikmeid ja kohalikke isikkoosseisu liikmeid.“

14 Nagu on täpsustatud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 227, oli see säte enne otsuse 2014/349 jõustumist selle vastuvõtmise päeval sõnastatud järgmiselt: „Rahvusvahelise ja kohaliku lepingulise tsiviilisikkoosseisu liikmete töötingimused ning õigused ja kohustused sätestatakse missiooni juhi ja isikkoosseisu liikme vahelises lepingus.“ See on vastavuses ühismeetmesse 2008/124 selle otsusega lisatud artikliga 15a (vt selle kohta käesoleva ettepaneku punkt 80).

15 ELT 2008, L 177, lk 6, ja parandus ELT 2009, L 309, lk 87. Edaspidi „Rooma I määrus“.

2. Kui pooled on jätnud individuaalse töölepingu suhtes kohaldatava õiguse valimata, on leping reguleeritud selle riigi õigusega, kus või – kui seda ei ole võimalik kindlaks teha – kust töötaja teeb harilikult oma lepingujärgset tööd. Riiki, kus töötaja harilikult töötab, ei loeta muutunuks, kui töötaja asub ajutiselt tööle teise riiki.

3. Juhul kui kohaldatavat õigust ei saa kindlaks määrata lõike 2 kohaselt, on leping reguleeritud selle riigi õigusega, kus asub töötaja tööle võtnud ettevõtja tegevuskoht.

4. Kui asjaoludest tervikuna ilmneb, et leping on tihedamalt seotud mõne teise, lõikes 2 või 3 osutamata riigiga, kohaldatakse asjaomase teise riigi õigust."

III. Vaidluse taust

12. Vaidluse taust on kokku võetud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 1–5.

„1. Hageja [L.] Jenkinson, kes on Iiri kodanik, töötas kõigepealt 20. augustist 1994 kuni 5. juunini 2002 erinevate järjestikuste tähtajaliste töölepingute (edaspidi „tähtajalised lepingud") alusel järelevalvemissioonis Jugoslaavias, mis loodi 13. juulil 1991 Belgradis allkirjastatud vastastikuse mõistmise memorandumiga ning mida nimetati sellel ajal Euroopa Ühenduse järelevalvemissiooniks (ECMM) ja mis seejärel nimetati ümber Euroopa Liidu järelevalvemissiooniks (EUMM) nõukogu 22. detsembri 2000. aasta ühismeetmega 2000/811/ÜVJP Euroopa Liidu järelevalvemissiooni kohta (EÜT 2000, L 328, lk 53). ECMMi ja hiljem EUMMi volitusi pikendati mitu korda, viimati nõukogu 30. novembri 2006. aasta ühismeetmega 2006/867/ÜVJP, millega pikendatakse ja muudetakse Euroopa Liidu järelevalvemissiooni volitusi (ELT 2006, L 335, lk 48), kuni 31. detsembrini 2007.

2. Seejärel töötas hageja 17. juunist 2002 kuni 31. detsembrini 2009 järjestikuste tähtajaliste lepingute alusel Euroopa Liidu politseimissioonis Bosnias ja Hertsegoviinas (EUPM), mis loodi nõukogu 11. märtsi 2002. aasta ühismeetmega 2002/210/ÜVJP Euroopa Liidu politseimissiooni kohta (EÜT 2002, L 70, lk 1; ELT eriväljaanne 18/01, lk 278). EUPMi volitusi pikendati mitu korda, viimati nõukogu 1. detsembri 2011. aasta otsusega 2011/781/ÜVJP Euroopa Liidu politseimissiooni (EUPM) kohta Bosnias ja Hertsegoviinas (ELT 2011, L 319, lk 51) kuni 30. juunini 2012.

3. Lõpuks töötas hageja 5. aprillist 2010 kuni 14. novembrini 2014 Eulex Kosovo missioonis üheteistkümne järjestikuse tähtajalise lepingu alusel, millest üheksa esimest sõlmis ta Eulex Kosovo missiooni juhiga ja kaks viimast missiooni endaga (edaspidi „üksteist tähtajalist lepingut") [16]. Eulex Kosovo missioon loodi […] ühismeetmega 2008/124[…]. Seda ühismeedet pikendati mitu korda, nimelt kuni 14. juunini 2016 […] otsusega 2014/349[…].

4. Kümnenda Eulex Kosovo missiooniga sõlmitud tähtajalise lepingu ajal, mis hõlmas ajavahemikku 15. juunist kuni 14. oktoobrini 2014, teatati hagejale Eulex Kosovo missiooni juhi 26. juuni 2014. aasta kirjaga […], et Eulex Kosovo missiooni ümberkorraldamist puudutava liikmesriikide 24. juuni 2014. aasta otsusega kaob pärast 14. novembrit 2014 tema ametikoht,

16 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 151 ja 153 märkis Üldkohus, et „on selge, et hageja võeti Eulex Kosovo missiooni teenistusse just ühismeetme 2008/124 artikli 9 lõike 3 esimese lause alusel" ning, et „hageja töötas Eulex Kosovo missiooni juures IT-juhina (*IT Officer*) üheteistkümne tähtajalise lepingu alusel, mis sõlmiti järjestikku 5. aprillist 2010 kuni 14. novembrini 2014". Selle kohtuotsuse punktis 132 tõdes Üldkohus, et hageja kirjalike seisukohtade kohaselt „täitis ta igal juhul selle ametikoha raames, millel ta oli alates 15. juunist 2012 ja mille viitenumber on EK 10453, Eulex Kosovo missiooni juures kõigi IT-abi ja IT-kasutajatoe (IT help desk/support) büroos töötavate töötajate juhataja ja nende üle järelevalve teostaja ülesandeid".

mida ta on täitnud tema töölevõtmisest alates, ning seetõttu tema lepingut pärast seda kuupäeva ei pikendata. Üheteistkümnes ja viimane tähtajaline leping sõlmiti seega hageja ja Eulex Kosovo missiooni vahel ajavahemikuks 15. oktoobrist kuni 14. novembrini 2014 (edaspidi „viimane tähtajaline leping“).

5. Kõik hagejaga sõlmitud ja tema tegevust Eulex Kosovo missioonis puudutavad tähtajalised lepingud peale viimase sisaldasid [kohtualluvuse kokkulepet[17]], mis nimetab Belgia kohtuid. Viimase tähtajalise lepingu punktis 21 on ette nähtud vahekohtuklausel, mis ELTL artikli 272 alusel nimetab lepinguga seotud vaidluste lahendamiseks Euroopa Liidu kohtu [[18]].“[19]

IV. Menetlus Üldkohtus ja Euroopa Kohtus

13. L. Jenkinson esitas Üldkohtu kantseleisse 23. oktoobril 2015 saabunud hagiavaldusega hagi, mille ese on esimese võimalusena ELTL artikli 272 alusel esitatud nõue esiteks kvalifitseerida kõik tema lepingulised suhted ümber tähtajatuks lepinguks ja mõista välja hüvitis kahju eest, mis talle on väidetavalt tekitatud järjestikuste tähtajaliste lepingute kuritarvitusliku kasutamisega ja töölepingu õigusvastase ülesütlemisega, ning teiselt poolt tuvastada, et Euroopa Liidu Nõukogu, Euroopa Komisjon ja Euroopa välisteenistus on teda kohelnud diskrimineerivalt, ja mõista neilt seetõttu välja hüvitis, ning teise võimalusena nõue, mis põhineb Euroopa institutsioonide lepinguvälisel vastutusel[20].

14. Üldkohus tuvastas 9. novembri 2016. aasta kohtumääruses Jenkinson *vs.* nõukogu jt[21], et tal puudub ilmselgelt pädevus esimese võimalusena esitatud kahe nõude üle otsustamiseks, ja jättis teise võimalusena esitatud nõude ilmselge vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata. Seepärast jättis Üldkohus hagi täies ulatuses rahuldamata ja mõistis kohtukulud välja L. Jenkinsonilt.

15. Kohtuotsusega Jenkinson I rahuldas Euroopa Kohus L. Jenkinsoni apellatsioonkaebuse, saatis kohtuasja tagasi Üldkohtusse ja jättis kohtukulude üle otsustamise edaspidiseks.

16. Euroopa Kohus otsustas, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta leidis ELTL artikli 272 alusel, et esimese võimalusena esitatud nõuete üle otsustamiseks puudub tal ilmselgelt pädevus. Ta leidis, et Üldkohtu pädevus võib laieneda varasematele töölepingutele, mis nägid ette Brüsseli kohtute pädevuse tingimusel, et L. Jenkinsoni esitatud hagi sisaldab nõudeid, mis tulenevad viimasest tähtajalisest lepingust või millel on otsene seos sellest lepingust tulenevate kohustustega. Sellega seoses leidis Euroopa Kohus, et L. Jenkinsoni nõuete puhul tuleb arvesse võtta varasemate töölepingute tagajärgi.

17 Vt kohtuotsus Eulex Kosovo (punkt 14).

18 Tuleb märkida, et kohtuotsuse Jenkinson I punktis 42, mis puudutas eelmist apellatsioonkaebust, täpsustas Euroopa Kohus, et „nagu Üldkohus vaidlustatud kohtumääruse punktides 21 ja 22 märkis, puudub vaidlus selle üle, et kõik missioonide ja hageja vahel varem sõlmitud töölepingud sisaldavad tingimust, mis näeb sõnaselgelt ette, et neist lepingutest tulenevate või nendega seotud vaidluste lahendamiseks on pädevad Brüsseli [Belgia] kohtud, ning et üksnes viimane tähtajaline leping näeb punktis 21 ette, et sellest lepingust tulenevate või sellega seotud vaidluste lahendamine kuulub ELTL artikli 272 alusel Euroopa Kohtu pädevusse“. Vt 25. juuni 2020. aasta kohtuotsus SC *vs.* Eulex Kosovo (C-730/18 P, EU:C:2020:505, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika), milles on täpsustatud, et „ELTL artikkel 272 [on] erisäte, mis võimaldab pöörduda liidu kohtusse era- või avalik-õiguslikus lepingus sisalduva vahekohtuklausli alusel, ja selle võimaluse suhtes puuduvad liidu kohtule esitatava hagi laadist tulenevad piirangud“.

19 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 111 tõdes Üldkohus, et Eulex Kosovo missiooni raames sõlmitud üksteist tähtajalist lepingut ei sisalda sätteid, mis võimaldaksid vaidlust vahetult lahendada.

20 Vt nõuete üksikasjaliku esitamise kohta käesoleva ettepaneku punkt 17.

21 T-602/15, EU:T:2016:660.

V. Vaidlustatud kohtuotsus

17. Pärast seda, kui Üldkohus oli vaidlustatud kohtuotsuse punktis 31 viidanud L. Jenkinsoni nõuetele, kordas ta punktis 38 kohtuotsusest Jenkinson I [22] võetud nõuete kokkuvõtet, milles on täpsustatud, et „[a]pellant esitas Üldkohtu kantseleisse 23. oktoobril 2015 saabunud hagiavaldusega nõukogu, komisjoni, Euroopa välisteenistuse ja Eulex Kosovo missiooni vastu hagi, milles ta palus Üldkohtul:

– esimese võimalusena kvalifitseerida tema lepinguline suhe ümber tähtajatuks töölepinguks, tuvastada, et kostjad on rikkunud oma lepingulisi kohustusi, eelkõige etteteatamiskohustust tähtajatu lepingu ülesütlemisel, tuvastada, et tema lepingu ülesütlemine oli alusetu, ja mõista neilt seetõttu välja kahju, mis tekkis järjestikuste tähtajaliste lepingute alusetu kasutamise, etteteatamiskohustuse rikkumise ja töösuhte alusetu lõpetamise tõttu[[23]];

– esimese võimalusena tuvastada, et nõukogu, komisjon ja Euroopa välisteenistus kohtlesid teda [kolme missiooni [24]] teenistuses töötamise ajal tema töötasu, pensioniõiguste ja muude soodustuste osas diskrimineerivalt ja et ta oleks tulnud tööle võtta nendest ühe ajutise töötajana, ning mõista neilt seetõttu välja hüvitis[[25]], ning

– teise võimalusena mõista kostjatelt nende lepinguvälise vastutuse alusel välja hüvitis nende kohustuste rikkumisega tekitatud kahju eest[[26]].“

18. Vaidlustatud kohtuotsusega jättis Üldkohus hagi tervikuna rahuldamata.

19. Kõigepealt tõdes Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 45, et hagi ei ole esitatud ELTL artikli 263 alusel [27]. Selle kohtuotsuse punktis 62 leidis Üldkohus, et mis puudutab esimest nõuet, mis esitati esimese võimalusena, siis on see hagi esitatud viimases tähtajalises lepingus sisalduva vahekohtuklausli alusel, milles on nimetatud liidu kohus, ning mis puudutab teist nõuet, mis on samuti esitatud esimese võimalusena, ja kolmandat nõuet, mis esitati teise võimalusena, on lahendatava hagi puhul tegemist ELTL artiklite 268 ja 340 alusel esitatud lepinguvälise vastutuse tuvastamise hagiga [28].

20. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 70 tunnistas Üldkohus ennast pädevaks kolme nõuet läbi vaatama.

21. *Kostjate esitatud teise nõude vastuvõetamatuse vastuväite* [29] kohta meenutas Üldkohus, et kostjad vaidlevad vastu sellele, et faktilised asjaolud, otsused ja võimalikud rikkumised, millele hageja viitab, on neile omistatavad [30], kuna nõukogul, Euroopa välisteenistusel ega komisjonil ei olnud hagejaga mingit lepingulist suhet või Eulex Kosovo puhul ei tekkinud ühtegi sellist suhet

22 Vt selle kohtuotsuse punkt 3.

23 Edaspidi „esimene nõue“.

24 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 1–5, mida on meenutatud käesoleva ettepaneku punktis 12.

25 Edaspidi „teine nõue“.

26 Edaspidi „kolmas nõuet“.

27 Seejärel lükkas Üldkohus faktilise ja õigusliku põhjendamatuse tõttu tagasi nõukogu, Euroopa välisteenistuse ja Eulex Kosovo missiooni esitatud vastuvõetamatuse vastuväite hagi hilinenult esitamise kohta osas, milles sellega paluti tühistada Eulex Kosovo missiooni juhi 26. juuni 2014. aasta kiri (vt käesoleva ettepaneku punkt 12).

28 Vt ka vaidlustatud kohtuotsuse punktid 55 ja 61.

29 Esimese vastuväitega, mille analüüsimine lükati edasi (vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 73), kohus nõustus (vt selle kohtuotsuse punkt 244). Vt käesoleva ettepaneku punkt 32.

30 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 71 ja 74.

enne 5. aprilli 2010. Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 75, 76 ja 78, et sisuliselt ei ole see vastuvõetamatuse vastuväide suunatud mitte hagi vastu tervikuna, vaid ainult esimese nõude vastu, ning pärast esimese nõude sisulist analüüsimist kohaldatava õiguse seisukohast tuleks kindlaks teha, mil määral on nõuded, mille hageja selles esimeses nõudes esitas, iga kostja puhul põhjendatud.

22. *Esimese nõude kohta, mis puudutab lepingulise suhte ümberkvalifitseerimist tähtajatuks lepinguks*, märkis Üldkohus kõigepealt, et hageja peab silmas kõiki järjestikuseid tähtajalisi lepinguid, mille ta sõlmis oma tegevuse raames kolmes missioonis [31].

23. Seejärel leidis Üldkohus, et ta peab analüüsima „kõigepealt" hageja nõuet üheteistkümne tähtajalise lepingu alusel, mis sõlmiti tema tegevuse jaoks Eulex Kosovo missiooni raames, kuna selle nõude võimalik rahuldamata jätmine määrab ära kahe esimese missiooni raames sõlmitud järjestikuste tähtajaliste lepingute analüüsi [32]. Lõpuks leidis ta, et kui puuduvad liidu seadusandja kehtestatud erinormid [33] või Eulex Kosovo missiooni loomise järel vastu võetud aktid [34], peab ta vaidluse lahendama kohaldatava riigisisese materiaalõiguse alusel ja tagades eelkõige liidu õigusega kooskõlalise tõlgendamise, et järgitaks järjestikuste tähtajaliste töölepingute või töösuhete kasutamisest tuleneva õiguste kuritarvitamise keelu üldpõhimõtet [35].

24. Vaidluse suhtes kohaldatava õiguse kindlaksmääramiseks otsustas Üldkohus „kasutada" Rooma I määrust ja eelkõige selle artiklit 8, mis käsitleb individuaalseid töölepinguid [36]. Esimese üheksa tähtajalise lepingu kohta tõdes Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 119, et lepingupooled on teatisele K(2009) 9502 [37] viidates valinud kohaldatavaks riigisiseseks tööõiguseks Rooma I määruse artikli 8 lõike 1 tähenduses Iiri õiguse.

25. Kümnenda ja üheteistkümnenda tähtajalise lepingu kohta leidis Üldkohus selle kohtuotsuse punktis 130, et need on määruse artikli 8 lõike 4 tähenduses tihedamalt seotud Iiri õigusega.

26. Pärast seda, kui Üldkohus oli vaidlustatud kohtuotsuse punktides 152–186 analüüsinud Iiri õigusnormide [38] kohaldamist, arvestades Euroopa Kohtu praktikat kõnealuse juhtumi asjaoludele, otsustas ta selle kohtuotsuse punktides 184, 187 ja 188, et esineb objektiivseid aluseid, mis on seotud eelkõige Eulex Kosovo missiooni volituste ajutise ja pideva arenguga ning mis õigustasid seda, et L. Jenkinsonile tehti ettepanek sõlmida esimesed tähtajalised lepingud ja viimane ühekuuline tähtajaline leping, ilma et oleks toime pandud kuritarvitusi.

27. Nimetatud kohtuotsuse punktis 188 jättis Üldkohus seetõttu rahuldamata nõude kvalifitseerida kõik L. Jenkinsoni tähtajalised lepingud, sealhulgas kahe esimese missiooni vahel sõlmitud tähtajalised lepingud, ümber tähtajatuks lepinguks [39].

31 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 80, mis on lähedane kohtuotsuse Jenkinson I punktile 46.

32 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 82.

33 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 92.

34 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 93.

35 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 99–101.

36 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 103.

37 Komisjoni 30. novembri 2009. aasta teatis K(2009) 9502, milles käsitletakse ÜVJP operatiivmeetmete rakendamisega tegelevate komisjoni erinõunike ja rahvusvaheliste lepinguliste töötajate suhtes kohaldatavaid erieeskirju (edaspidi „teatis K(2009) 9502").

38 See on 2003. aasta seadus töötajate kaitse kohta (tähtajaline töö) (Protection of Employees (Fixed – Term Work) Act 2003; edaspidi „2003. aasta seadus"), millega võeti Iiri õigusesse üle nõukogu 28. juuni 1999. aasta direktiiv 1999/70/EÜ, milles käsitletakse Euroopa Ametiühingute Konföderatsiooni (ETUC), Euroopa Tööandjate Föderatsiooni (UNICE) ja Euroopa Riigiosalusega Ettevõtete Keskuse (CEEP) sõlmitud raamkokkulepet tähtajalise töö kohta (EÜT 1999, L 175, lk 43; ELT eriväljaanne 05/03, lk 368). See raamkokkulepe, mis sisaldub direktiivi 1999/70 lisas (edaspidi „raamkokkulepe"), sõlmiti 18. märtsil 1999.

39 Vt käesoleva ettepaneku punkt 23.

28. Vaidlustatud kohtuotsuse punkti 209 kolmandas lauses leidis Üldkohus, et tähtajaliste lepingute tähtajatuks lepinguks ümberkvalifitseerimise nõuet, mis põhineb 2003. aasta seaduse [40] artikli 8 lõikes 2 sätestatud töötaja teavitamise nõuete täitmata jätmisel, ei saa rahuldada. Kuigi käesoleval juhul [41] on L. Jenkinson sellele rikkumisele õigustatult tuginenud, ei näe Iiri õigus ette sellist ümberkvalifitseerimist õigete ja õiglaste tagajärgede alusel [42].

29. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 215 jättis Üldkohus kogu lepingulise kahju hüvitamise nõude põhjendamatuse tõttu rahuldamata. Ta märkis seejuures esiteks, et esimese nõude raames esitatud kahju hüvitamise nõue põhineb kuritarvituslikult sõlmitud tähtajaliste lepingute ümberkvalifitseerimisel tähtajatuks lepinguks ning Belgia või Iiri õiguses ette nähtud lepingu vorminõuete rikkumisel [43]. Teiseks meenutas ta, et need hageja argumendid lükati tagasi [44].

30. Kohtuotsuse punktis 216 leidis Üldkohus, et kuna esimene nõue jäeti rahuldamata, ei ole vaja analüüsida vastuvõetamatuse vastuväidet, mille kohaselt ei saa hageja viidatud faktilisi asjaolusid, otsuseid ega võimalikke rikkumisi tervikuna ega osaliselt vastustajatele süüks panna [45].

31. *Teise nõude kohta, mis puudutab lepinguvälise kahju hüvitamise nõuet*, mis esitati samuti esimese võimalusena, tuletas Üldkohus meelde, et see põhineb ELTL artiklite 268 ja 340 sätetel ning selle eesmärk on saada nõukogult, komisjonilt ja Euroopa välisteenistuselt hüvitist lepinguvälise kahju eest, mida L. Jenkinsonile väidetavalt tekitati poliitika tõttu, mida nad rakendasid missioonide rahvusvahelise tsiviilisikkoosseisu liikmena töölevõtmisel [46]. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 237 tõdes Üldkohus komisjoni ja Euroopa välisteenistuse esitatud vastuvõetamatuse vastuväite kohta seisukohta võtmata [47], et L. Jenkinson ei ole tõendanud talle õigusi andva liidu õigusnormi piisavalt selget rikkumist. Täpsemalt leidis ta selle kohtuotsuse punktis 228, et Eulex Kosovo missiooni reguleerivate õigusnormidega kehtestati esmase õiguse sätete alusel, mis puudutavad konkreetselt ÜVJPd, sõnaselgelt õiguslik alus, mis võimaldab missiooni juhil ja seejärel missioonil lepingulisel alusel tööle võtta rahvusvahelise tsiviilisikkoosseisu liikmeid. Lisaks välistas Üldkohus nimetatud kohtuotsuse punktis 230 lepinguliste töötajate diskrimineerimise seetõttu, et kohaldatakse erinevaid riigisiseseid õigusi. Sama kohtuotsuse punktides 231 ja 233 lükkas Üldkohus tagasi ka argumendid ebavõrdse kohtlemise kohta võrreldes töötajatega, kellele kohaldatakse Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimusi [48], leides, et L. Jenkinson ei ole tõendanud, et liidu õiguse kohaselt on tal õigus tööle saada teenistustingimuste sätete või nendega samaväärsete personalieeskirjade alusel [49].

32. *Mis puutub kolmandasse nõudesse, st teise võimalusena esitatud lepinguvälise kahju hüvitamise nõudesse*, siis selle jättis Üldkohus ilmselge vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata põhjusel, et see ei ole selge [50], ning nõustus seega kostjate esimese vastuvõetamatuse vastuväitega [51].

40 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 198 on täpsustatud, et see säte kohustab tööandjat teavitama töötajat kirjalikult hiljemalt tähtajalise lepingu pikendamise kuupäevaks tähtajalise lepingu sõlmimist õigustavatest objektiivsetest alustest ja tähtajatu lepingu sõlmimise ettepaneku tegemata jätmisest.

41 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 207.

42 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktides 199 ja 200 tuvastatud asjaolud.

43 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 211, mis on lähedane selle punktidega 197 ja 209.

44 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 213 ja 214.

45 Vt käesoleva ettepaneku punkt 21.

46 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 219 ja käesoleva ettepaneku punkt 19.

47 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 220.

48 Edaspidi „teenistustingimused“.

49 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 236.

50 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 247.

51 Vt käesoleva ettepaneku joonealune märkus 29.

VI. Poolte nõuded

33. L. Jenkinson palub oma apellatsioonkaebuses Euroopa Kohtul esimese võimalusena vaidlustatud kohtuotsus tühistada ja kohtuasi lahendada ning teise võimalusena saata kohtuasi tagasi Üldkohtusse. Samuti palub ta mõista mõlema astme kohtukulud välja kostjatelt.

34. L. Jenkinson esitab oma apellatsioonkaebuse põhjendamiseks kuus väidet: esiteks tõlgendati nõudeid ja väiteid vääralt, sest Üldkohus välistas oma kontrollist mis tahes nõuete selle osa, mis põhineb õigusvastasuse vastuväitel; teiseks rikuti õigusnormi, kuna Üldkohus analüüsis ainult L. Jenkinsoni viimast töökohta Eulex Kosovo missiooni juures; kolmandaks rikkus Üldkohus mitut õigusnormi, kui ta analüüsis esimese nõude raames esitatud nõuete põhjendatust; neljandaks kohaldati liidu teenistujate võrdse kohtlemise põhimõtet vääralt ja rikuti ELTL artiklit 336, kui välistati kostjate igasugune lepinguväline vastutus; viiendaks rikkus Üldkohus õigusnorme, kui ta jättis kolmanda nõude vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata, ja kuuendaks tehti seoses kohtukuludega põhjendamisviga.

35. Nõukogu, komisjon, Euroopa välisteenistus ja Eulex Kosovo paluvad Euroopa Kohtul jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja mõista kohtukulud välja L. Jenkinsonilt[52]. Kolm esimest vastustajat väidavad esimese võimalusena, et hagi esimeses astmes tuleks tunnistada vastuvõetamatuks. Eulex Kosovo väidab, et apellatsioonkaebus on osaliselt õiguslikult põhjendamatu ja osaliselt vastuvõetamatu.

VII. Õiguslik analüüs

36. Euroopa Kohtu palvel käsitletakse käesolevas ettepanekus ainult teist väidet ning kolmanda väite esimest, kolmandat ja neljandat osa.

A. Sissejuhatavad märkused

37. Arvestades käesoleva apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitatud argumentide rohkust, on minu arvates otstarbekas meenutada piire, milles neid tuleb analüüsida.

38. Esiteks peab ELTL artikli 256 lõike 1 teise lõigu kohaselt Üldkohtu otsuste peale Euroopa Kohtule esitatud apellatsioonkaebus „piirduma õigusküsimustega“. Euroopa Kohus võib siiski kontrollida teatud faktilisi põhjendusi, kui väidetakse, et faktilisi asjaolusid on moonutatud või kui põhjendused on sisuliselt ebatäpsed ning puuduvad[53].

39. Teiseks, mis puutub Üldkohtu otsusesse liita kostjate esitatud vastuvõetamatuse vastuväited sisulise läbivaatamisega[54], siis seda ei saa analüüsida ilma vastuapellatsioonkaebuseta[55]. Neil asjaoludel tuleb kostjate vastu esitatud hagi vastuvõetavust analüüsida üksnes vaidlustatud kohtuotsuse tühistamise korral. Tuleb siiski esiteks arvesse võtta kohtuotsust Eulex Kosovo[56]

52 Täpsemalt palub nõukogu välja mõista „käesoleva menetlusega seotud kulud“ ja Eulex Kosovo „kõik kohtukulud“.

53 Vt Van Raepenbusch, S., *Le contrôle juridictionnel dans l'Union européenne*, 3. trükk, Éditions de l'Université de Bruxelles, kogumik „Commentaire J. Mégret“, Bruxelles, 2018, punkt 430, lk 359. Vt ka Naômé, C., *Le pourvoi devant la Cour de justice de l'Union européenne*, Larcier, Bruxelles, 2016, punktid 32 ja 33, lk 23.

54 Vt käesoleva ettepaneku punkt 21.

55 Vt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 178 lõige 2 ning Naômé, C., *op. cit.*, punktid 119–121 ja 128. Vt ka eelkõige 24. märtsi 2022. aasta kohtuotsus Hermann Albers *vs.* komisjon (C-656/20 P, ei avaldata, EU:C:2022:222, punktid 23 ja 24 ning seal viidatud kohtupraktika).

56 Vt käesoleva ettepaneku punkt 81.

seoses esimese nõudega osas, milles see on suunatud Eulex Kosovo vastu. Teiseks tuleb arvesse võtta selle nõude ja ülejäänud kahe nõude eseme erinevust osas, milles need põhinevad ELTL artiklitel 268 ja 340, mis käsitlevad eelkõige liidu institutsioonide [57] lepinguvälist vastutust.

40. Kolmandaks tuleb Euroopa Kohtu kodukorra [58] artikli 169 lõikes 2 sätestatud nõuete tõttu esile tuua asjaolud, mis on nüüd selged. Nii on see L. Jenkinsoni hagi ühe osa kvalifitseerimise puhul. Nimelt ei ole mingil moel kritiseeritud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 41, 44 ja 45 esitatud Üldkohtu järeldust, et hageja ei ole esitanud ELTL artikli 263 [59] alusel tühistamishagi ühegi akti peale. Sama kehtib järelduse kohta, et hageja ei vaidlusta tema lepingu pikendamata jätmise põhjendatust ega taotle enda tööle ennistamist [60]. Neil asjaoludel on tulemusetu igasugune kriitika, et akt on õigusvastane, mis eeldab lisaks, et see on esitatud ja põhjendatud õiguslike ja faktiliste argumentidega [61]. Lisaks võib täheldada, et ei ole kritiseeritud vaidlustatud kohtuotsuse punkte 140–146 ja 198–200, mis käsitlevad käesolevas asjas kohaldatavat Iiri materiaalõigust.

41. Neljandaks, kriitika puudumine selle kohta, et Üldkohus käsitas L. Jenkinsoni nõudeid, mis viimane esitas oma esimese nõude raames, vaidlustatud kohtuotsuse punktides 31, 38 [62] ja 54 ning punkti 77 esimeses lauses, punktis 85, punkti 197 teises lauses ja punkti 209 teises lauses nõnda, et hageja kahju hüvitamise nõuded põhinevad tähtajaliste lepingute tähtajatuks lepinguks ümberkvalifitseerimisel või sellest ümberkvalifitseerimisest tuleneval, viib järelduseni, et üksnes tööõiguse valdkonnas tehtud otsuse tühistamine toob kaasa väidetava lepingulise kahju hüvitamise kontrollimise [63].

42. Kõikide nende asjaolude põhjal analüüsin seega väiteid Üldkohtu pädevuse ja kohtu ülesannete kohta ELTL artikli 272 raames, mille alusel esitati esimene nõue.

B. Teine väide

1. Poolte argumendid

43. Teises väites kinnitab L. Jenkinson, et Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 82 vääralt, et viimane leping oli vaid üks üheteistkümnest Eulex Kosovo missiooniga sõlmitud tähtajalisest lepingust, mitte aga pikemast lepingulisest suhtest. L. Jenkinson leiab, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta leidis, et tuleb kontrollida üheteistkümne tähtajalise lepingu õiguspärasust enne kahte esimest tähtajaliste lepingute seeriat, milles teda ei olnud pädevaks kohtuks määratud.

57 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 67–70, mida ei ole vaidlustatud.

58 See säte näeb ette, et „[s]ellistes õigusväidetes ja -argumentides näidatakse täpselt, millised Üldkohtu lahendi põhjenduse punktid vaidlustatakse“.

59 Vt selle aluse kohta, mida tuleb eristada ELTL artiklist 272, 25. juuni 2020. aasta kohtuotsus SC *vs.* Eulex Kosovo (C-730/18 P, EU:C:2020:505, punktid 30–32 ja seal viidatud kohtupraktika) ning 25. juuni 2020. aasta kohtuotsus CSUE *vs.* KF (C-14/19 P, EU:C:2020:492, punktid 68, 78, 80 ja 81).

60 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 43 ja punkti 85 viimane lause.

61 Vt selle kohta 25. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus (komisjon *vs.* Itaalia (C-467/15 P, EU:C:2017:799, punkt 15). See õigustab minu arvates esimese väite sel alusel tagasilükkamist.

62 Vt käesoleva ettepaneku punkt 17.

63 Seetõttu olen arvamusel, et kolmanda väite kuues osa tuleb tagasi lükata. Lisaks rõhutan, et Üldkohus ei ole kohustatud vastama väidetele, mis ei ole õiguslikult ja faktiliselt piisavalt tõendatud ega toeta nende esemele vastavat nõuet.

44. Ta väidab, et Üldkohtu pädevus on laienenud kõikidele tähtajalistele lepingutele, et otsustada nõude üle riigisisese õiguse alusel, ning et see kohustab analüüsima tähtajalisi lepinguid kronoloogilises järjekorras. L. Jenkinson leiab, et vaidlustatud kohtuotsuse põhjendus esimese 30 tähtajalise lepingu välistamise kohta on ebapiisav, kuna see ei põhine Iiri ega liidu õigusel. Lisaks tähendaks Iiri õiguse tähenduses mõiste „pidev töötamine ühe või mitme tööandja juures“ või „seotud tööandjad“ analüüsimata jätmine – eeldusel, et see on kohaldatav – seda, et eitatakse vaidlustatud kohtuotsuse punkti 77 ulatust ning seda, et tööandja, see tähendab liit kõigi lepingute puhul, ja liidu sees kestva töösuhte olemasolu küsimus koos tähtajaliste lepingute tähtajatuks lepinguks ümberkvalifitseerimise analüüsiga on omavahel seotud. Sellega seoses rõhutab hageja oma repliigis, et Eulex Kosovo missioonil ei ole aluslepingute tähenduses sama tegutsemisvõime kui liidul[64] ning et kahe esimese missiooni puhul tekib liidu vastutus nende kadumise tõttu, nagu oleks likvideerijal äriühingu lõpetamise korral.

45. Nõukogu leiab, et arvestades kohtuotsuse Jenkinson I punkti 50 ning selle punktides 38–40 ja 44 viidatud kohtupraktikat, ei rikkunud Üldkohus õigusnormi, kui ta leidis oma pädevuse kitsa tõlgendamise teel, et ainult üheteistkümnel Eulex Kosovo missiooniga sõlmitud tähtajalisel lepingul on otsene seos viimase tähtajalise lepinguga, millega nimetatakse liidu kohus. Ta lisab, et Üldkohtu vastu ei saa tugineda Iiri õigusnormidele, et määrata kindlaks tema ELTL artiklil 272 põhinev pädevus.

46. Komisjon leiab kõigepealt, et kuna puudus vahekohtuklausel, mis annaks Euroopa Kohtule pädevuse otsustada L. Jenkinsoni tegevuse raames kahe esimese missiooni juures sõlmitud tähtajaliste lepingute üle, oli Üldkohus vastavalt kohtuotsuse Jenkinson I punktile 47 kohustatud alustama Eulex Kosovoga sõlmitud tähtajaliste lepingute analüüsimisest, et hinnata, kas tegemist oli ühe ja pideva suhtega, enne kui ta otsustab, kas see suhe võis laieneda kahele esimesele tähtajaliste lepingute seeriale. Seejärel leiab komisjon, et L. Jenkinsoni argumendid vaidlustatud kohtuotsuse punktide 77 ja 232 kohta põhinevad nende vääral tõlgendusel. Lõpuks märgib komisjon, et apellandi argument, mis põhineb mõistel „seotud tööandjad“, on vastuolus sellega, mida ta väitis oma eelmises apellatsioonkaebuses, nimelt ei eksisteeri enam kahte esimest missiooni kui sellist. Lisaks rõhutab komisjon, et argumendid liidu töölevõtmise võimekuse kohta, mis on osaliselt uued, on Eulex Kosovo jaoks alates Eulex Kosovo kohtuotsusest ja laiemalt ka teiste missioonide jaoks täiesti alusetud.

47. Euroopa välisteenistus leiab, et käesolev vaidlus puudutab üksnes lepingut, mis on sõlmitud L. Jenkinsoni ja Eulex Kosovo missiooni vahel. See nähtub tema sõnul kohtuotsuse Jenkinson I punktidest 47 ja 48. Asjaolul, et L. Jenkinsoni olid tööle võtnud kaks teist missiooni, ei ole tema arvates mingit tähtsust. Tema sõnul on ilmne, et kui tegemist on eri missioonidega, ei ole mingit töösuhte järjepidevust.

48. Eulex Kosovo on seisukohal, et katse kujutada töösuhet ühe ja pidevana ei pea L. Jenkinsoni kolme eraldi töötamisperioodi analüüsimisele vastu ning et viimane esitas argumendid mõiste „seotud tööandjad“ kohta seoses liiduga esimest korda apellatsioonimenetluses. Eulex Kosovo missioon rõhutab lisaks, et kõik argumendid, mis on vastuolus otsusega 2014/349[65], millega

[64] L. Jenkinson väidab samuti, et Euroopa Kohtu otsusega Eulex Kosovo Eulex Kosovo vastutuse kohta ei saa nõustuda, kuna see rikub „aluslepinguid (ELi ja ELi toimimise leping) ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrust (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT 2012, L 298, lk 1; edaspidi „finantsmäärus“)“ osas, milles see välistab liidu tema enda nimel või arvel sõlmitud lepingu õiguspärasuse kaitsmiseks.

[65] Vt käesoleva ettepaneku joonealune märkus 14.

tunnustati tema õigusvõimet sõlmida lepinguid ja kohtumenetlusõigusvõimet, ning kohtuotsusega Eulex Kosovo, mis käsitleb tema vastutust kõigi enne 12. juunit 2014 aset leidnud asjaolude eest, ei ole põhjendatud.

2. Õiguslik hinnang

49. Teise väite kriitika puudutab vaidlustatud kohtuotsuse punkti 82, mis on sõnastatud järgmiselt: „Kuna viimane tähtajaline leping kuulub nende üheteistkümne tähtajalise lepingu hulka, mis puudutavad hageja tegevust Eulex Kosovo missiooni juures, siis tuleb kõigepealt analüüsida hageja nõuet kvalifitseerida üksteist tähtajalist lepingut ümber üheks tähtajatuks lepinguks. Nimelt juhul, kui see nõue jäetaks rahuldamata, ei alluks Üldkohtule nõue kvalifitseerida tähtajatuks lepinguks ümber kaks esimest gruppi tähtajalisi lepinguid, mille hageja sõlmis oma tegevuse raames eespool punktides 1 ja 2[[66]] nimetatud kahe esimese missiooni juures, kuna viimati nimetatud tähtajalised lepingud ei sisaldanud liidu kohut nimetavat vahekohtuklauslit.“

50. Sisuliselt vaidlustab L. Jenkinson selle, et Üldkohtu pädevus piirdus viimaste tähtajaliste lepingutega, mis puudutavad tema tegevust Eulex Kosovo missiooni juures, samas kui riigisisese õiguse kohaldamisel oleks Üldkohus pidanud esimese nõude üle otsustamisel arvesse võtma kõiki sõlmitud lepinguid, olenemata missioonist, kuhu ta oli määratud.

51. Esiteks märgin, et kritiseeritav põhjendus asub vaidlustatud kohtuotsuse selles osas, mis käsitleb „järjestikuste tähtajaliste lepingute üheks tähtajatuks lepinguks ümberkvalifitseerimise nõude“ [67] sisulist analüüsi pärast seda, kui Üldkohus oli selle kohtuotsuse punktides 64–66 otsustanud oma pädevuse üle, mida ta meenutab nimetatud kohtuotsuse punktis 81. Nimelt kordas Üldkohus punktides 64–66 [68] Euroopa Kohtu otsuse sõnastust kohtuotsuses Jenkinson I ja tõdes, et tema pädevus hõlmab kõiki nõudeid, mis tulenevad viimasest tähtajalisest lepingust või millel on otsene seos sellest lepingust tulenevate kohustustega.

52. Teiseks märgin selle otsuse ulatuse kohta, et:

– Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt, millele Euroopa Kohus viitas kohtuotsuse Jenkinson I punktis 39, tuleb Üldkohtu hinnangut oma pädevusele ELTL artikli 272 alusel sõlmitud vahekohtuklausli raames hinnata, tuginemata kohaldatavale riigisisesele õigusele ja ilma et leping oleks vaja kvalifitseerida avalik- või eraõiguslikuks lepinguks;

– pärast seda, kui Euroopa Kohus oli selle kohtuotsuse punktis 38 meenutanud, et „vahekohtuklauslil põhinev Üldkohtu pädevus [on] erand üldisest õigusest ja seega tuleb seda tõlgendada kitsalt“, otsustas ta nimetatud kohtuotsuse punktis 45, et Üldkohtu pädevus võib „laieneda varasematele töölepingutele, mis nägid ette Brüsseli kohtute pädevuse[[69]], kuid seda tingimusel, et L. Jenkinsoni esitatud hagi sisaldab nõudeid, mis tulenevad viimasest tähtajalisest lepingust või mis on sellest lepingust tulenevate kohustustega otseselt seotud“, ja

66 Vt käesoleva ettepaneku punkt 12.

67 Vt vaidlustatud kohtuotsuse IV jaotis, C, 1 alapunkt a, lk 17.

68 Nende punktide kohta vastuapellatsioonkaebust ei esitatud.

69 Vt käesoleva ettepaneku joonealune märkus 18.

– olles täpsustanud, mida peab kontrollima Üldkohus[70], võttis Euroopa Kohus L. Jenkinsoni[71] nõudeid arvesse ning tõdes, et „hagi sisaldab nõudeid, mis tulenevad ka viimasest tähtajalisest lepingust“[72], ning järeldas sellest, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta tunnistas, et tal puudub ilmselgelt pädevus, „kuna L. Jenkinsoni nõuded eeldavad varasemate töölepingute tagajärgede arvessevõtmist“[73].

53. Seetõttu olen arvamusel, et esiteks tuleneb konkreetselt viimati nimetatud põhjusest, et Euroopa Kohus pööras erilist tähelepanu nõude esemele, milleks on erinevate tähtajaliste lepingute ümberkvalifitseerimine tähtajatuks lepinguks, kuna selline nõue kohustab määrama ainult ühe kohtu, et analüüsida neid lepinguid üheskoos. Teiseks, kuna Euroopa Kohus ei ole märkinud reservatsiooni, ei saa viitest 1. juuli 1982. aasta kohtuotsusele Porta *vs.* komisjon[74] kohtuotsuse Jenkinson I punktis 44 järeldada, et Euroopa Kohus soovis piirduda oma otsuses Eulex Kosovo missiooni raames sõlmitud viimaste tähtajaliste lepingutega ja et määrava tähtsusega on teatud kriteeriumid, nagu lepinguline suhe üheainsa tööandjaga, selle suhte katkematus või ka tahte puudumine anda vaidlus lahendamiseks konkreetsesse kohtusse[75].

54. Seetõttu leian, et Üldkohus leidis õigesti, et ta on pädev esimese nõude raames esitatud nõuded läbi vaatama, võttes arvesse kõiki töölepinguid[76].

55. Kolmandaks tuleb rõhutada, et nõuete sisulisel läbivaatamisel täidab kohus pädevuse üle otsustamisest eraldiseisvat ülesannet, kuna need kaks ülesannet põhinevad erinevatel alustel[77]. Kohtuotsusel Jenkinson I, mis puudutab Üldkohtu pädevust, ei ole seega selles osas mingit tähtsust.

56. Selleks et hinnata kolme erineva missiooni raames kolmel mittejärjestikusel ajavahemikul sõlmitud tähtajalise lepingu tähtajatuks lepinguks ümberkvalifitseerimise nõuet, võis Üldkohus minu arvates ilma õigusnormi rikkumata otsustada alustada hindamist üheteistkümnest tähtajalisest lepingust, mille hulgas on vahekohtuklauslit sisaldav leping, millega on pädevaks

70 Vt kohtuotsus Jenkinson I (punkt 50).

71 Vt selle kohtuotsuse punkt 46: „L. Jenkinson [palus] esimese võimalusena esitatud nõuetes Üldkohtul sisuliselt kvalifitseerida *tema töösuhted tervikuna ümber* tähtajatuks töölepinguks“. Punktis 47 rõhutas Euroopa Kohus, et „kuna L. Jenkinsoni nõuded on seotud sellega, et järjestikuste tähtajaliste lepingute põhjal oli olemas *üks ja pidev töösuhe*, on nõuete eesmärk kõikide sõlmitud lepingute ümberkvalifitseerimine ja *need põhinevad kõikidel asjaomastel lepingutel, sealhulgas viimasel tähtajalisel lepingul*“. Kohtujuristi kursiiv.

72 Kohtuotsus Jenkinson I (punkt 48).

73 Kohtuotsus Jenkinson I (punkt 49).

74 109/81, EU:C:1982:253.

75 Sidemete olemasolu mitme tööandjaga või tähtajaliste lepingute vahelised katkestused ei tähenda nimelt seda, et välistatud on tähtajaliste lepingute ümberkvalifitseerimine tähtajatuks lepinguks, kui võib täheldada erilisi asjaolusid, nagu nende eest vastutava üksusega seotud tööstruktuuride sõltumatuse puudumine või järjestikuste tähtajaliste lepingute sõlmimise teatava tähtaja möödumise põhjendused. Lisaks möönis Euroopa Kohus kaudselt, et vaidluse ese laiendab vahekohtuklausli ulatust kolmandatele isikutele viimase missiooni raames sõlmitud töölepingutele.

76 Märgin sellega seoses, et niisugune tõlgendus on kooskõlas eesmärgiga võtta lepingutes kasutusele ELTL artiklil 272 põhinev vahekohtuklausel, st soodustada ühtlustatud lahenduste otsimist, näiteks lepinguliste suhete eest vastutava isiku kindlaksmääramist. Vt selle kohta Karpenstein, U., „AEUV Art. 272 Zuständigkeit aufgrund einer Schiedsklausel“, Grabitz, E., Hilf, M., ja Nettesheim, M. teoses *Das Recht der Europäischen Union*, C. H. Beck, München, 2022, eriti punkt 3. Vt ka käesoleva ettepaneku 168. joonealune märkus.

77 Vt näiteks 18. detsembri 1986. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Zoubek (426/85, EU:C:1986:501, punktid 12 ja 13).

kohtuks määratud Üldkohus, pärast seda, kui ta oli märkinud, et vaidlustatud ei ole ainult lepingulist suhet Eulex Kosovo missiooni ja hageja vahel[78], ning leidnud, et hinnang iga kostja seotusele tööõigust puudutava hagiga, mis talle esitati, sõltub kohaldatavast õigusest[79].

57. Samuti leian, et Üldkohus, kellele on esitatud erinevate tähtajaliste lepingute ümberkvalifitseerimise ja lepingulise kahju hüvitamise nõuded mitme kostja vastu, eri lepingute sõlmimise[80] alusel nende vahel staatuse järgi vahet tegemata, võis õiguspäraselt analüüsi läbi viia kahes etapis[81]. Nimelt arvestades, et L. Jenkinson pöördus ELTL artikli 272 alusel Üldkohtu poole, ja asjaolusid, mille ta Üldkohtule hindamiseks esitas, võis Üldkohus lepingulise suhte alusel Eulex Kosovoga eelnevalt välja selgitada kriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks õigus, mis reguleerib selle missiooni raames sõlmitud tähtajalisi lepinguid, et teha nõude kohta otsus selles õiguses kehtestatud tingimusi kohaldades[82].

58. Seevastu vaidlustatud kohtuotsuse punktis 82 selliselt määratletud analüüsi raames leidis Üldkohus talle hindamiseks esitatud nõude eseme tõttu minu arvates ekslikult, et ta ei pea ainult L. Jenkinsoni ja Eulex Kosovo missiooni vahel sõlmitud lepingute alusel nõude rahuldamata jätmise korral kõiki lepinguid arvesse võtma.

59. Esiteks tuli viimaseid tähtajalisi lepinguid reguleeriva õiguse kindlaksmääramiseks välja töötatud kriteeriume kohaldada kahe esimese missiooni lepingute suhtes. Teiseks võis alles pärast tema analüüsi teist etappi, mis käsitleb selles õiguses ette nähtud tingimuste käsitlemist, mis võimaldavad ümberkvalifitseerimise taotluse rahuldada või mitte, olla põhjendatud laiendada ühe missiooni raames sõlmitud tähtajalistele lepingutele antud hinnangut kahe ülejäänud missiooni raames sõlmitud lepingutele, võttes arvesse hageja sellekohaste argumentide piire. Kolmandaks ei saa Üldkohtu pädevusest tuletada ühtegi põhjendust, mis võiks olla vastuolus nende kohtuotsuses Jenkinson I esitatud põhjendustega, mida see kohus järgis[83]. Täpsemalt ei keela asjaolu, et tema pädevus põhineb viimasest tähtajalisest lepingust tulenevatel nõuetel, Üldkohtul teha sisulist otsust selle kohta, et erinevate tähtajaliste lepingute vahel ei ole seoseid, mis lubaksid nende ümberkvalifitseerimist tähtajatuks lepinguks.

60. Mulle näib siiski, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 82 esitatud põhjendust tuleb tõlgendada koostoimes töölepinguid[84] reguleeriva õiguse kohaldamisega seotud põhjendustega ning see Üldkohtu ennatlik järeldus ei too kaasa kohtuotsuse tühistamist.

61. Seega teen Euroopa Kohtule ettepaneku asuda seisukohale, et isegi kui Üldkohus tugines oma pädevusele ekslikult, leidis ta õigesti, et Eulex Kosovo missiooni raames sõlmitud tähtajaliste lepingute tähtajatuks lepinguks ümberkvalifitseerimise nõude rahuldamata jätmise põhjused, mis

78 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 74, mida ei ole vaidlustatud. Märgin sellega seoses, et L. Jenkinson väidab oma apellatsioonkaebuse punktis 90, et „vastustajad ja vähemalt nõukogu ja komisjon (ja kolmanda võimalusena ainult komisjon […]) on tema tööandjad“. Kohtuistungil väitis ta, et ta on seotud umbes 20 tööandjaga.

79 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 76–78.

80 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 77. Nagu on meenutatud apellatsioonkaebuses, väidab L. Jenkinson, et kahe esimese missiooni raames sõlmiti tähtajalised lepingud liidu nimel ja arvel, kusjuures liitu peeti tema tööandjaks. Üldisemalt on see üldsõnalisus seotud asjaoluga, et tema hagi eesmärk on tuvastada püsiva suhte olemasolu liidu teenistujana. Vt samal põhjusel väide, millega põhjendatakse teist nõuet, mille kohaselt oli L. Jenkinsonil liidu õiguse sätete kohaselt õigus töötada missioonide juures vastavalt teenistustingimuste eeskirjadele või samaväärses staatuses, mida on meenutatud käesoleva ettepaneku punktis 31. Vt ka ettepaneku punkt 77.

81 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 82 väljend „kõigepealt“.

82 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 83, mida ei ole vaidlustatud.

83 Vt käesoleva ettepaneku punkt 54.

84 Vt käesoleva ettepaneku punkt 148.

on ette nähtud kohaldatavas õiguses ja mida ta peab otsima, võivad laieneda kahe teise missiooni tähtajalistele lepingutele, mille tagajärjel jäetakse kõigi lepinguliste suhete kohta tervikuna esitatud nõue rahuldamata [85]. Järelikult ei saa teise väitega nõustuda.

C. Kolmanda väite esimene osa

1. Poolte argumendid

62. Kolmanda väite esimeses osas kritiseerib L. Jenkinson seda, et Üldkohus ei teinud järeldusi vaidlustatud kohtuotsuse punktis 92 tuvastatud asjaolust, et „Euroopa institutsioonid“ ei järginud ELTL artiklit 336.

63. Ta heidab Üldkohtule ette ka seda, et see ei analüüsinud – vajaduse korral omal algatusel – küsimust, kas teatis K(2009) 9502 ei ole kohaldatav, kuigi ta väitis, et selles sisalduvad teenistustingimused ei ole otsustatud vastavalt ELTL artiklile 336. Sama kehtib finantsmääruse rikkumise kohta.

64. Lisaks märgib L. Jenkinson, et liidu nimel sõlmitud lepingule kohaldatava materiaalõiguse kindlaksmääramise eeskirjad puuduvad, samas kui see õigus on esiteks ette nähtud kõikidele liidu töötajatele, on teenistustingimuste sätte alusel identifitseeritav ja kõigi töötajate kategooriate puhul identne. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 95 märkis Üldkohus aga sõnaselgelt, et apellant kuulub „muude liidu teenistujate“ koosseisu, välistades Euroopa Ombudsmani Euroopa hea halduse tava eeskirja kohaldamise. Teiselt poolt kohaldatakse Eulex Kosovo loodud organi Registry-Kosovo Specialist Chambers rahvusvaheliste lepinguliste töötajate suhtes ühteainsat materiaalõiguse kogumit.

65. Lisaks väidab ta, et liidu seadusandja ei ole näinud ette, et Rooma I määrus on kohaldatav sellisele avaliku õiguse vaidlusele, nagu on kõne all käesolevas asjas. Nimelt on see määrus kohaldatav eraõiguslike lepingutega seotud vaidlustele, samas kui seadusandja nägi koostoimes ELTL artiklitega 270 ja 336 ette, et Euroopa Liidu Kohus on pädev kontrollima liidu teenistuja töölevõtmisest tulenevate kohustuste täitmist.

66. Komisjon, Euroopa välisteenistus ja Eulex Kosovo rõhutavad, et esimeses kohtuastmes ei esitatud argumente ELTL artikli 336 võimaliku rikkumise ja teatise K(2009) 9502 kohaldamatuse kohta. Nõukogu ja komisjon leiavad, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 92 piirdus Üldkohus tuvastamisega, et liidu seadusandja ei ole vastu võtnud norme, mis reguleeriksid missioonide lepinguliste töötajate teenistustingimusi.

67. Nõukogu ja Euroopa välisteenistus leiavad, et liidu institutsioonid ei olnud kohustatud selliseid eeskirju vastu võtma. Konkreetselt ÜVJPd puudutavad esmase õiguse sätted, mis on Eulex Kosovo missiooni reguleerivate õigusnormide aluseks, kujutavad endast õiguslikku alust, mis võimaldab missiooni juhil ja seejärel missioonil võtta tööle rahvusvahelisi tsiviilisikkoosseisu liikmeid missiooni vajadustele kohandatud lepingulisel alusel. Sellega seoses tuletab komisjon meelde, et Euroopa Kohus otsustas kohtuotsuses Eulex Kosovo, et Eulex Kosovo missiooni vastutus on ainuisikuline.

[85] Põhjenduste asendamise kohta vt Naômé, C., *op. cit.*, punkt 324 jj. Vt ka käesoleva ettepaneku punkt 155.

68. Eulex Kosovo rõhutab, et viide Kosovo Specialist Chambersile ei ole tulemuslik, kuna see kohtuorgan ei ole võrreldav sellise diplomaatilise esindusega nagu Eulex Kosovo.

69. Mis finantsmäärusesse puutub, siis väidab nõukogu, et Üldkohtul oli õigus jätta see analüüsimata, kuna sellel ei ole mingit seost küsimusega, kas L. Jenkinsoni ja Eulex Kosovo missiooni vahelisele lepingulisele suhtele tuleb kohaldada Euroopa Liidu ametnike personalieeskirju või teenistustingimusi. Komisjon märgib, et sellele määrusele tuginemine on ebatäpne ja Üldkohus ei ole omal algatusel kohustatud tõstatama sellist õigusvastasust, millele apellant viitab [86].

70. Etteheite kohta, et Rooma I määrus ei ole kohaldatav, leiab komisjon, et see on ilmselgelt põhjendamatu, kuna esiteks ei vaidlusta L. Jenkinson vaidlustatud kohtuotsuse punkte 103–104 ja teiseks on see etteheide vastuolus tema hagiavalduse ja apellatsioonkaebuse teiste osadega. Eulex Kosovo leiab, et see argument on vastuvõetamatu, kuna see on esitatud hilinenult ja on vastuolus tema algse nõudega, milles ta taotles Belgia õiguse kohaldamist.

2. Õiguslik hinnang

71. Kolmanda väite esimese osa põhjendamiseks esitatud argumentide kokkuvõttes järeldab L. Jenkinson, et „[s]eetõttu tuleb asuda seisukohale, et [Üldkohus] ei saanud õiguspäraselt välistada igasugust institutsioonide vastutust ega pidada töösuhet Eulex Kosovo missioonis ega mis tahes muus missioonis õiguspäraseks, ilma et ta oleks kunagi analüüsinud järeldusi, mis tuleb teha vaidlustatud kohtuotsuse punktis 92 tuvastatud asjaolust“.

72. See kriitika on halvasti põhjendatud. Esiteks tuleb meenutada, et see puudutab vaidlustatud kohtuotsuse punkte 92 ja 95, mis kuuluvad Üldkohtu sissejuhatavate märkuste hulka pärast seda, kui ta võttis punktides 84–89 kokku poolte argumendid, mis puudutavad Eulex Kosovo missiooni raames sõlmitud üheteistkümnele tähtajalisele lepingule kohaldatava õiguse kindlaksmääramist.

73. Neid viimati nimetatud punkte ei ole apellatsioonkaebusega vaidlustatud. Seega on selge, et L. Jenkinsoni argument põhines üksnes riigisisestel õigusnormidel, eelkõige Belgia õigusel, mis on tema arvates Rooma I määruse alusel kohaldatav [87], ning järelikult ei ole viidatud ühelegi esmase õiguse, EL toimimise lepingu ega teenistustingimuste sättele [88].

74. Teiseks, asjaolu, et vaidlustatud kohtuotsuse selles osas Üldkohtu analüüsitud esimese nõude eesmärk on tähtajaliste lepingute ümberkvalifitseerimine ja see põhineb ELTL artiklil 272, tuleb tagasi lükata kõik argumendid, mis puudutavad mis tahes akti või lepingulise suhte õigusvastasust ja millele saab tugineda üksnes teise nõude põhjendamiseks [89]. Seega on põhjendatud, et selle kohtuotsuse põhjendused on pühendatud vaidlusele kohaldatavate eeskirjade aluse väljaselgitamisele.

75. Kolmandaks põhineb L. Jenkinsoni kriitika vaidlustatud kohtuotsuse punkti 92 kohta selle kohtuotsuse vääral tõlgendusel. Kõnealuses punktis ja punktis 93 vastab Üldkohus Euroopa välisteenistuse ja Eulex Kosovo argumentidele, et lepinguliste töötajatega sõlmitud lepingutele

86 Komisjon viitab 10. detsembri 2013. aasta kohtuotsusele komisjon *vs.* Iirimaa jt (C-272/12 P, EU:C:2013:812, punkt 28 ja seal viidatud kohtupraktika).

87 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 84 ja 85.

88 See viib järelduseni, et käesoleva ettepaneku punktis 62 esitatud argument on vastuvõetamatu.

89 Vt lisaks käesoleva ettepaneku punkt 40.

kohaldatakse autonoomset õigust[90]. Kohtuotsuse punktis 94 lükkas ta selle argumendi tagasi, tehes järeldused sellest, et liidu seadusandja ei ole esmase õiguse, eelkõige ELTL artikli 336 alusel ega pärast Eulex Kosovo missiooni loomist vastu võetud aktides vastu võtnud erinorme.

76. Neljandaks väidab L. Jenkinson ekslikult, tõlgendades vaidlustatud kohtuotsuse punkti 95 valesti, et Üldkohus „määratles ta […] „muude liidu teenistujate koosseisu“ kuuluvana“.

77. Mis puudutab kriitikat Rooma I määruse kohaldatavuse kohta, siis kuna seda küsimust puudutavaid vaidlustatud kohtuotsuse punkte 103–104 apellatsioonkaebus ei käsitle, näib mulle, et seda tuleb sisuliselt mõista nii, et selle ese on üksnes eraõiguse normide kohaldamine rahvusvahelise isikkoosseisu lepingute suhtes ilma piisava põhjenduseta, kuna L. Jenkinson väitis, et tema suhtes kohaldatakse teenistustingimuste norme või samaväärseid personalieeskirjade norme[91].

78. Nimelt peab tööõiguse valdkonnas tööandja kindlaksmääramine ja asjaomast õiguslikku olukorda reguleerivate õigusnormide kvalifitseerimine eelnema kohaldatava õiguse kindlaksmääramisele[92].

79. Tööandja tuvastamise küsimuse on Euroopa Kohus lahendanud kohtuotsuses Eulex Kosovo. Euroopa Kohtule oli eelotsusetaotluse esitanud[93] Brüsseli prantsuskeelne töökohus (Belgia)[94] tööõiguse vaidluses, milles 45 Eulex Kosovo rahvusvahelise tsiviilisikkoosseisu liiget või endist liiget vaidlesid missiooni juhiga nende töötingimuste muutmise üle ja mõne puhul nende töölepingute pikendamata jätmise üle[95]. Need töötajad võeti tööle tähtajaliste lepingute alusel, mis olid identsed nendega, mis sõlmiti L. Jenkinsoniga, eelkõige pädevate kohtute valikute osas[96]. Eelotsuse küsimuse ese oli tuvastada Eulex Kosovo missiooni täitmise eest enne 12. juunit 2014 vastutav üksus ja seega põhikohtuasjas kostja staatuses olev üksus[97].

80. Euroopa Kohus leidis esiteks, et ühismeetme 2008/124[98] artikliga 15a Eulex Kosovole antud õigusvõimest tuleneb, et sellel üksusel oli juba enne 15. juunit 2014 vastutus talle usaldatud ülesande täitmise eest[99], ning teiseks tuleb ühismeetme artikli 16 lõiget 5 tõlgendada nii, et sellega on missiooni täitmise eest varem vastutanud isiku või isikute õigused ja kohustused üle läinud Eulex Kosovole[100].

90 Märgin, et seda argumenti toetas esimese võimalusena ka EUCAP Somalia tööandjana kohtuasjas, milles tehti 13. juuli 2022. aasta kohtuotsus JC *vs.* EUCAP Somalia (T-165/20, EU:T:2022:453, punkt 34), enne kui pooled leppisid kokku Belgia õiguse kohaldatavuses (punktid 35 ja 43).

91 Vt selle kohta vaidlustatud kohtuotsuse punktid 217 ja 236. Vt ka käesoleva ettepaneku joonealune märkus 80.

92 Vt selle kohta 30. septembri 2014. aasta kohtumäärus Bitiqi jt *vs.* komisjon jt (T-410/13, ei avaldata, EU:T:2014:871, punkt 27) ja 25. juuni 2020. aasta kohtuotsus SC *vs.* Eulex Kosovo (C-730/18 P, EU:C:2020:505, punkt 37).

93 Selle kohtuotsuse punktis 36 leidis Euroopa Kohus, et „oma küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas ühismeetme 2008/124 artikli 8 lõikeid 3 ja 5, artikli 9 lõiget 3 ning artikli 10 lõiget 3 ja ühismeetme 2008/124 muudetud redaktsiooni artikli 16 lõiget 5 *tuleb tõlgendada nii, et nendega on ajavahemiku puhul enne 12. juunit 2014 määratud Eulex Kosovo isikkoosseisu tööandjaks* missiooni juht, kes tegutseb oma nimel ja arvel, ja/või komisjon, Euroopa välisteenistus, nõukogu või mis tahes muu üksus“. Kohtujuristi kursiiv.

94 Minu teada ei ole sisulist otsust veel tehtud.

95 Vt kohtuotsus Eulex Kosovo (punktid 2 ja 16).

96 Vt kohtuotsus Eulex Kosovo (punkt 14).

97 Vt kohtuotsus Eulex Kosovo (punkt 34).

98 Vt käesoleva ettepaneku joonealune märkus 14.

99 Vt kohtuotsus Eulex Kosovo (punkt 44).

100 Vt kohtuotsus Eulex Kosovo (punktid 41 ja 45).

81. Euroopa Kohus otsustas, et „ühismeetme 2008/124 […] artikli 16 lõiget 5 tuleb tõlgendada nii, et sellega on alates 15. juunist 2014 määratud selle ühismeetme artiklis 1 nimetatud ja Kosovos läbiviidav õigusriigi missioon Eulex Kosovo vastutavaks isikuks ning seega kostjaks kõigi hagide puhul, mis käsitlevad talle usaldatud missiooni täitmise tagajärgi, ja seda olenemata asjaolust, et sellise hagi aluseks olevad faktilised asjaolud leidsid aset enne 12. juunit 2014, st enne otsuse 2014/349 jõustumise kuupäeva“ [101].

82. Mis puudutab seda õiguslikku olukorda reguleerivate eeskirjade kvalifitseerimist, milles rahvusvaheline isikkoosseis on seotud Eulex Kosovoga, siis tuleb kohaldatava õiguse kindlaksmääramiseks kõigepealt meenutada, et Eulex Kosovo rahvusvahelise isikkoosseisu liikme õigused ja kohustused on vastavalt ühismeetme 2008/124 artikli 10 lõikele 3 kindlaks määratud lepinguga [102]. Üldkohtu järeldus vaidlustatud kohtuotsuse [103] punktis 116 ei mõjuta konteksti, millesse vaidlusalune õigussuhe kuulub. See ei põhine personalieeskirjadel [104]. Seejärel otsustas Euroopa Kohus, et Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjad ja teenistustingimused „ei kujuta endast ammendavat regulatsiooni, mis keelab isikuid tööle võtta väljaspool nendega kehtestatud õiguslikku raamistikku“ [105]. Lõpuks, L. Jenkinson täitis tehnilisi ülesandeid [106].

83. Kuna Üldkohtu poole pöörduti vahekohtuklausli alusel, mis vastavalt ELTL artiklile 272 sisaldub lepingus, kus puuduvad täpsustused kohaldatava materiaalõiguse [107] või kohustusliku [108] korra kohta, otsustas Üldkohus õigesti, arvestades vaidluse konteksti ja eset, et see tuleb lahendada kohaldatava riigisisese materiaalõiguse alusel [109], mis tuleb kindlaks määrata vastavalt eraõiguslikke lepinguid reguleerivatele tööõigusnormidele [110].

101 Kohtuotsus Eulex Kosovo (punkt 47).

102 Vt käesoleva ettepaneku joonealune märkus 14. Vt ka lepingupoolte vahelise lepingulise suhte alused, mida on täpsustatud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 227. Vt ka 25. juuni 2020. aasta kohtuotsus SC *vs.* Eulex Kosovo (C-730/18 P, EU:C:2020:505, punkt 37).

103 Selles punktis oli märgitud, et „esimese üheksa tähtajalise lepingu artiklis 1.1 oli ette nähtud, et töölepingut allkirjastades tunnustas ja nõustus töötaja nendes lepingutes sisalduvate sätete, põhimõtete ja selle lisadega ning standardsete töökordade ja Eulex Kosovo missiooni tegevuskorraga. Esimese üheksa tähtajalise lepingu artiklis 23 viidati teatisele K(2009) 9502 ja täpsustati, et see on nende lepingute lahutamatu osa.“

104 Vt selle kohta 30. septembri 2014. aasta kohtumäärus Bitiqi jt *vs.* komisjon jt (T-410/13, ei avaldata, EU:T:2014:871, punkt 27) ning 25. juuni 2020. aasta kohtuotsus SC *vs.* Eulex Kosovo (C-730/18 P, EU:C:2020:505, punktid 5, 37, 38 ja 39).

105 6. detsembri 1989. aasta kohtuotsus Mulfinger jt *vs.* komisjon (C-249/87, EU:C:1989:614, punkt 10 ja seal viidatud kohtupraktika).

106 Vt käesoleva ettepaneku joonealune märkus 16. Tuleb rõhutada, et ühismeetme 2008/124 artikli 9 lõike 3 kohaselt võetakse rahvusvahelised isikkoosseisu liikmed tööle lepingulisel alusel vastavalt missiooni vajadustele, erinevalt lähetatud töötajatest, kes moodustavad peamiselt Eulex Kosovo missiooni (vt selle artikli lõige 2).

107 Vt töösuhtevälistele lepingutele kohaldatava õiguse määramise kohta näiteks 7. detsembri 1976. aasta kohtuotsus Pellegrini *vs.* komisjon ja Flexon-Italia (23/76, EU:C:1976:174, lk 1870, punkt 8); 18. detsembri 1986. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Zoubek (426/85, EU:C:1986:501, punkt 4) ja 4. mai 2017. aasta kohtuotsus Meta Group *vs.* komisjon (T-744/14, ei avaldata, EU:T:2017:304, punkt 64), millele Üldkohus viitas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 99. Viimati viidatud kohtuotsuse peale esitati apellatsioonkaebus, mis jäeti 14. märtsi 2019. aasta kohtuotsusega Meta Group *vs.* komisjon (C-428/17 P, ei avaldata, EU:C:2019:201) rahuldamata.

108 Vt eelkõige 19. veebruari 2016. aasta kohtuotsus Ludwig-Bölkow-Systemtechnik *vs.* komisjon (T-53/14, ei avaldata, EU:T:2016:88, punkt 41) ja 9. detsembri 2020. aasta kohtuotsus Adraces *vs.* komisjon (T-714/18, ei avaldata, EU:T:2020:591, punkt 36). Vt ka Borchardt, K.-D., „Art. 272 AEUV I. Begründung der Zuständigkeit durch Schiedsklausel“ Lenz, C. O., ja Borchardt, K.-D. teoses *EU-Verträge Kommentar*, 6. trükk, Bundesanzeiger Verlag, Köln, 2013, eriti punkt 12.

109 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 99 ja 100, millest viimane käsitleb liidu õigust. Lisaks, kui pooled annavad lepingus vahekohtuklausliga liidu kohtule pädevuse lahendada selle lepinguga seotud vaidlusi, on see kohus sõltumata lepingus määratletud kohaldatavast õigusest pädev analüüsima Euroopa Liidu põhiõiguste harta ja liidu õiguse üldpõhimõtete võimalikke rikkumisi (vt 16. juuli 2020. aasta kohtuotsus Inclusion Alliance for Europe vs. komisjon (C-378/16 P, EU:C:2020:575, punkt 81). Nendel põhjustel olen lisaks arvamusel, et kolmanda väite teine osa, mis puudutab vaidlustatud kohtuotsuse punkte 99–101, on halvasti põhjendatud.

110 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 102.

84. Neil asjaoludel viitas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 103 õigesti rahvusvahelise eraõiguse normidele [111] ja eelkõige lepingutega seotud asjades kohaldatavale Rooma I määrusele [112].

85. Nimelt kehtestab Rooma I määrus alates 17. detsembrist 2009 sõlmitud lepingute puhul eeskirjad, mille alusel määratakse rahvusvahelises olukorras kindlaks tsiviil- ja kaubandusasjades [113] lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatav riigisisene õigus [114]. Selle määruse artiklis 8 on ette nähtud töölepingutele kohaldatavad erinormid, mis erinevad sõltuvalt sellest, kas pooled on nende lepingu suhtes kohaldatava õiguse valinud või mitte.

86. Seetõttu teen Euroopa Kohtule ettepaneku otsustada, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 92, 99, 102, 103 ja 108 esitatud põhjendused võimaldavad mõista põhjuseid, miks Üldkohus leidis, kui ta oli otsustanud, et L. Jenkinsoni ja Eulex Kosovo vahel sõlmitud tähtajaliste lepingute vaidlusele ei ole kohaldatav [115] ükski iseseisev õigus, et sellele vaidlusele kehtivad eraõiguse normid. Seega viitas ta õigesti Rooma I määruse artiklile 8 ja eelkõige lepingutingimuse puudumise korral selle artikli lõigetele 2–4 [116].

87. Seetõttu leian, et kolmanda väite esimene osa ei ole põhjendatud.

D. Kolmanda väite kolmas osa

1. Poolte argumendid

88. Kolmanda väite kolmandas osas heidab L. Jenkinson Üldkohtule ette, et viimane määras lepingulisele suhtele kohaldatava õiguse kindlaks valesti.

111 Vt näitena kohtualluvuse valdkonnas kohaldatavatest õigusnormidest lähtumise kohta 18. detsembri 1986. aasta kohtuotsus komisjon vs. Zoubek (426/85, EU:C:1986:501, punkt 11). Vt selle põhimõtte kohta Cremer, W., „AEUV Art. 272 (ex-Art. 238 EGV) [Zuständigkeit auf Grund einer Schiedsklausel]“ teoses Calliess, C., ja Ruffert, M., EUV/AEUV, 6. trükk, C. H. Beck, München, 2022, eriti punktid 7–9, eriti punkt 9, joonealune märkus 18, ning Borchardt, K.-D., *op. cit.*, punkt 12.

112 Vt Rooma I määruse *kasutamise* kohta 18. veebruari 2016. aasta kohtuotsus Calberson GE *vs*. komisjon (T-164/14, EU:T:2016:85, punkt 25). Kohtuasjades, milles tehti selles punktis viidatud kohtuotsused, olid pooled valinud Saksa õiguse (vt 11. oktoobri 2001. aasta kohtuotsus komisjon *vs.*Oder-Plan Architektur jt (C-77/99, EU:C:2001:531, punkt 4) ja 17. märtsi 2005. aasta kohtuotsus komisjon *vs*. AMI Semiconductor Belgium jt (C-294/02, EU:C:2005:172, punkt 3). Seevastu eelotsusetaotluse vastuvõetavuse üle otsustamiseks võttis Euroopa Kohus esimese kohtuotsuse punktis 28 ja teise kohtuotsuse punktis 60 seisukoha seose alusel, mis tähistab rahvusvahelises eraõiguses üldiselt tunnustatud kohaldatavat õigust. Sellele 18. veebruari 2016. aasta kohtuotsusele Calberson GE *vs*. komisjon (T-164/14, EU:T:2016:85) on viidatud ka 13. juuli 2022. aasta kohtuotsuses JC *vs*. EUCAP Somalia (T-165/20, EU:T:2022:453, punkt 40) ja 13. juuli 2022. aasta kohtuotsuses JF *vs*. EUCAP Somalia (T-194/20, EU:T:2022:454, punkt 55). Vt ka kohtujurist Szpunari ettepanek kohtuasjas Jenkinson *vs*. nõukogu jt (C-43/17 P, EU:C:2018:231, 18. joonealune märkus, milles viidatakse artiklile Kohler, C., „La Cour de justice des Communautés européennes et le droit international privé“, *Droit international privé: travaux du Comité français de droit international privé*, 12. aasta, 1993–1995, Éditions A. Pedone, Paris, 1996, lk 71–95). Vt selle artikli lk 77–79 ja eelkõige lk 78, viimane lõik, täpsustused 19. juunil 1980. aastal Roomas allakirjutamiseks avatud lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse konventsiooni (EÜT 1980, L 266, lk 1; edaspidi „Rooma konventsioon“) artikli 6 kohta, mille sätted töölepingutele kohaldatava õiguse kohta on sisuliselt üle võetud Rooma I määruse artiklisse 8. Vt lisaks, Lenaerts, K., Maselis, I., ja Gutman, K., „Jurisdiction of the Union Courts to give judgement Pursuant to an Arbitration Clause or a Special Agreement“, *EU Procedural Law*, Oxford University Press, Oxford, 2014, lk 686–699, eelkõige lk 695.

113 Euroopa Kohus tõlgendab seda autonoomset mõistet nii, et see välistab ametiasutuse ja eraõigusliku isiku vahelised vaidlused, kui see asutus teostab avalikku võimu, mis puudutab liikmesriikide kohtute pädevuse kindlaksmääramist käsitlevate sätete kohaldamisala, mis on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (ELT 2012, L 351, lk 1) artikli 1 lõikes 1. Vt 25. märtsi 2021. aasta kohtuotsus Obala i lučice (C-307/19, EU:C:2021:236, punktid 62–64). Minu teada ei ole Euroopa Kohtul tulnud teha otsust selle mõiste tõlgendamise kohta Rooma I määruse kohaldamisel. Vt selle problemaatika meeldetuletuseks Gaudemet-Tallon, H., „Convention de Rome du 19 juin 1980 et règlement „Rome I“ du 17 juin 2008. – Champ d'application. – Clauses générales“, *JurisClasseur Europe Traité*, LexisNexis, Paris, 1.3.2020, 3200. kd, punkt 43.

114 Vt Gaudemet-Tallon, H., *op. cit.*, punktid 46 ja 47. Lisaks on Rooma I määruse artiklis 2 sätestatud, et „[k]äesolevas määruses nimetatud mis tahes õigust kohaldatakse, olenemata sellest, kas tegemist on liikmesriigi õigusega või mitte“.

115 Vt käesoleva ettepaneku punkt 75.

116 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 103–106.

89. Kõigepealt märgib ta ühelt poolt, et Rooma I määruse kohaldamine „näitab, et liidu loodud missioonides töötavate rahvusvaheliste lepinguliste töötajate töölevõtmise raamistikus puudub täielikult ootuspärasus ja õiguskindlus“.

90. Teiselt poolt väidab ta, et kui Üldkohus otsustas välistada Rooma I määruse artikli 8 lõigete 2 ja 3 kohaldamise, ei võtnud ta arvesse asjaolu, et Eulex Kosovol oli ka Brüsselis (Belgia) asuv tegevuskoht.

91. Lisaks otsustas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 111 ilma erilise põhjenduseta ja ekslikult alustada oma analüüsi üheksast esimesest lepingust, mis olid sõlmitud Eulex Kosovo missiooni juhiga [117].

92. Mis puudutab kahele viimasele tähtajalisele lepingule kohaldatava õiguse kindlaksmääramist, siis heidab L. Jenkinson Üldkohtule ette, et viimane ei võtnud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 126 arvesse asjaolu, et nendes lepingutes ei olnud mainitud rahvusvahelise isikkoosseisu töötingimusi ega õigusi ja kohustusi. Selles punktis tegi Üldkohus ilmselgelt vääralt otsuse poolte tahte ning tema teadliku ja täieliku nõusoleku kohta. Nad ei kavatsenud väidetavalt kunagi allutada oma lepingulist suhet Iiri õigusele, seda enam, et Eulex Kosovo tugines *sui generis* õiguse kohaldamisele. L. Jenkinson väidab samuti, et Üldkohus ei võtnud kohaldatava õiguse muutmiseks arvesse poolte tahet kustutada viimastest lepingutest viide teatisele K(2009) 9502. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 130 esitatud Üldkohtu otsus, mis põhineb tugevamal seosel Iiri õigusega, on ekslik, kuna Üldkohus piirdus oma hinnangus Eulex Kosovoga, ilma et ta oleks enne analüüsinud liidu institutsioonide võimalikku kaastööandja staatust. Lisaks ei analüüsinud Üldkohus missiooni lepinguliste töötajate töölevõtmise kogu õiguslikku raamistikku ega Eulex Kosovo missiooni funktsionaalseid sidemeid Brüsseli ja tema tegevust reguleerivate institutsioonidega. L. Jenkinson heidab seega Üldkohtule ette, et viimane ei selgitanud, miks ta otsustas jätta Belgia õiguse kohaldamata, ega põhjendanud oma otsust Euroopa kohtupraktikast lähtudes.

93. Esimese üheksa tähtajalise lepingu suhtes kohaldatava õiguse kindlaksmääramise osas kritiseerib L. Jenkinson vaidlustatud kohtuotsuse punktis 113 esitatud Üldkohtu otsust, et teatisele K(2009) 9502 saab tema vastu tugineda. Üldkohus eiras kohtupraktikat, mis käsitleb lepingutingimustele tuginemist lepingu nõrgema poole vastu ning liidu õigust, mis käsitleb selliste ettevõtja ühepoolselt kehtestatud tüüptingimuste kehtivust, mida „loetakse „liitumislepinguks““ [118].

94. Lisaks on selle teatise konkreetne analüüs vaidlustatud kohtuotsuse punktides 116–119 väidetavalt tehtud nii, et ei võetud arvesse nõusoleku puudumise mõistet, mida tuleb Rooma I määruse artiklite 10, 11 ja 12 alusel hinnata lepingu suhtes kohaldatava õiguse alusel. L. Jenkinson heidab Üldkohtule ette, et viimane on vaidlustatud kohtuotsuse punktis 112 ekslikult ekstrapoleerinud oma kavatsust päritolukoha kindlaksmääramisel.

95. Lõpuks väidab L. Jenkinson kohtu otsuse tegemata jätmisele viidates, et Üldkohus ei kohaldanud Rooma I määruse artikli 8 lõikes 1 sätestatud kriteeriumi, et kontrollida, kas pooled ei ole loobunud Belgia õiguses ette nähtud soodsamate või avaliku korra sätete järgimisest, kuna neil ei olnud teenistustingimustega sarnast raamistikku. Samuti oleks Üldkohus pidanud

[117] Ta viitab sellega seoses kohtujurist Szpunari ettepanekule kohtuasjas Jenkinson *vs.* nõukogu jt (C-43/17 P, EU:C:2018:231, punkt 49), et põhjendada Eulex Kosovo missiooni raames sõlmitud kahe viimase lepingu analüüsi.

[118] L. Jenkinson viitab 14. septembri 2017. aasta kohtuotsusele Nogueira jt (C-168/16 ja C-169/16, EU:C:2017:688).

kohaldama kohtu asukohariigi sätteid, mis sisaldavad põhimõtteid, mis on määratletud kui „üldist kehtivust omavad sätted“ selle määruse artikli 9 tähenduses. Välistades „Euroopa õiguse põhimõtete“ kohaldamise, rikkus Üldkohus nimetatud määruse ulatust.

96. Nõukogu leiab kõigepealt, et Rooma I määruse kohaldamine Üldkohtu poolt tuleneb tema pädevusest vahekohtuklausli alusel, mis kohustab teda lahendama vaidluse lepingu suhtes kohaldatava õiguse alusel. Ta leiab, et tähtajaliste lepingute analüüsimise järjekord ei mõjuta kuidagi Üldkohtu analüüsi tulemust. Seejärel väidab ta, et Üldkohtu analüüsi eesmärk vaidlustatud kohtuotsuse punktides 126–128 oli teha kindlaks, kas pooled määrasid kindlaks kohaldatava tööõiguse, mitte lepinguid reguleerivate normide rikkumise. Lisaks leiab ta, et esimese nõude analüüsimisel sai Üldkohus tugineda üksnes lepingutele, mille on pooled tegelikult omavahel sõlminud, mitte aga hüpoteetilistele teistele tööandjatele. Lisaks täpsustab ta, et Iiri õiguse kohaldamisega seotud põhjendused, sealhulgas põhjendus teatise K(2009) 9502 kohaldatavuse kohta, kui puudub teadlik ja kehtiv nõusolek selle tagajärgede kohta, kuuluvad faktiliste asjaolude hindamise alla, mida Euroopa Kohus apellatsioonkaebuse raames ei kontrolli. Lõpuks märgib nõukogu, et „Euroopa õiguse põhimõtted“ ei kuulu Rooma I määruse artikli 8 lõike 1 teises lauses ja artiklis 9 nimetatud sätete kategooriasse.

97. Komisjon väidab, et kolm argumenti on vastuvõetamatud, nimelt väide, et on eiratud Euroopa Kohtu praktikat, kuna seda ei ole põhjendatud, nagu ka väited, et Eulex Kosovo missioon on asutatud Brüsselis ja kohaldatav on Belgia seadus kui üldist kehtivust omav seadus, kuna neid argumente ei esitatud esimeses kohtuastmes.

98. Komisjoni sõnul õigustab Eulex Kosovoga kestva töösuhte olemasolu poolte tahte arvessevõtmist, mis on väljendatud kogu selle suhte vältel. Tähtajaliste lepingute analüüsi kahes etapis ei saa seega kritiseerida ning mis tahes kaalutlused seoses Üldkohtu pädevuse analüüsiga ei ole asjakohased.

99. Mis puudutab kahele viimasele tähtajalisele lepingule kohaldatava õiguse kindlaksmääramist, siis kuna Üldkohus tuvastas tugevama seose nende lepingute ja Iiri õiguse vahel, on tulemusetu argument, et neis lepingutes ei ole viidet teatisele K(2009) 9502 arvesse võetud.

100. Komisjon rõhutab, et igal juhul saab lepingulises vaidluses tööandja olla ainult see, kes on lepingus ette nähtud, see tähendab Eulex Kosovo.

101. Ta leiab, et Üldkohus ei pidanud konkreetselt põhjendama oma otsust Belgia õiguse kohaldamatuse kohta, kuna see tulenes ilmselgelt tema otsusest kohaldada Iiri õigust.

102. Mis puudutab esimese üheksa tähtajalise lepingu suhtes kohaldatava õiguse kindlaksmääramist, siis märgib komisjon, et Üldkohus käsitles vaidlustatud kohtuotsuse punktides 194 ja 195 etteheidet, et L. Jenkinsoni väidetav nõusolek teatisega K(2009) 9502 on ekslik. Kuna üheksas tähtajalises lepingus on korduvalt viidatud sellele teatisele ja L. Jenkinsoni töösuhte jätkumisele kuni kahe viimase tähtajalise lepinguni, ei oleks L. Jenkinson saanud asuda seisukohale, et Iiri õigus ei ole sellele lepingule kohaldatav.

103. Väide, et kohaldatakse kohustuslikke norme, millest ei saa kõrvale kalduda, on ilmselgelt põhjendamatu, kuna viidatakse „teenistustingimustega sarnasele raamistikule“, mis oleks hageja arvates tulnud vastu võtta ELTL artikli 336 alusel.

104. Lisaks leiab komisjon, et kuna pooled olid teinud valiku, ei pidanud Üldkohus kindlaks määrama õigust, mida oleks lepingule kohaldatud, kui pooled ei oleks väidetavalt otsustanud kohaldada Iiri õigust, ega avaliku korra sätteid, mida kohaldatakse valiku puudumisel. Mis puutub liidu õiguse kohaldamisse, siis on tegemist ilmselgelt põhjendamatu argumendiga, kuna vaidlus tuli lahendada kohaldatava riigisisese materiaalõiguse alusel, mille rakendamine hõlmab liidu õiguse põhimõtteid.

105. Eulex Kosovo väidab, et ta ei ole kunagi kavatsenud kohaldada Belgia õigust ja tema asukoht on Pristinas (Kosovo). L. Jenkinson ei selgita, kuidas oleks see õigus tema suhtes kohaldatav, kuigi – nagu Üldkohus tuvastas – ta on Iirimaa kodanik, elab Iirimaal ja teda teavitati tema lepingutes Iiri õiguse kohaldamisest viitega teatisele K(2009) 9502, mis väljendab poolte ühist tahet. L. Jenkinson kasutas seda muu hulgas, nõudes Iirimaal asuvasse elukohta reisimisega seotud kulude hüvitamist. Eulex Kosovo märgib, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 191–195 leidis Üldkohus, et L. Jenkinson oli täielikult teadlik oma teenistustingimustest ning tal ei ole alust väita, et tema lepingulises suhtes puudub ootuspärasus ja õiguskindlus, arvestades talle enne töölevõtmist edastatud teavet.

106. Kahe viimase tähtajalise lepingu kohta rõhutab Eulex Kosovo, et Üldkohtul oli õigus, kui ta tugines pidevale töösuhtele ning L. Jenkinson eitab jätkuvalt seda, et tema kodakondsusest, tööülesannete täitmise kohast ja töölevõtmiskohast hoolimata puuduvad Belgiaga tihedamad sidemed.

107. Mis puudutab liidu õigust täiendava riigisisese materiaalõiguse kohaldamise võimalikke piire, siis väidab Eulex Kosovo, et 13. juuli 2022. aasta kohtuotsus JC vs. EUCAP Somalia [119] kinnitab Üldkohtu lähenemisviisi, mille kohaselt on liikmesriigi õiguse kohaldamine põhjendatud eelkõige juhul, kui leping ei võimalda lahendada vaidluse kõiki aspekte.

2. Õiguslik hinnang

108. L. Jenkinson vaidleb vastu asjaoludele, mille tõi Üldkohus esile selleks, et otsustada, et tema lepingulisele suhtele Eulex Kosovoga oli kohaldatav Iiri õigus.

109. Sellel kriitikal on kolm piirangut. Esiteks märgin, et kritiseeritavad põhjendused on jätkuks Üldkohtu otsusele piirduda lepingulise suhte analüüsimisel Eulex Kosovo [120] missiooni raames sõlmitud üheteistkümne tähtajalise lepinguga, tema järeldusele, et lepingus puudub lepingute ümberkvalifitseerimise tingimus, mis võimaldaks vaidluse lahendada [121], tema otsusele lähtuda lepingule kohaldatavast riigisisesest materiaalõigusest, mis hõlmab liidu õiguse kaitsvaid norme [122], ning meeldetuletusele, et kuna seda õigust ei ole täpsustatud, tuleb selleks, et teha otsus talle esitatud ümberkvalifitseerimise nõude kohta, kasutada Rooma I määruse sätteid [123]. Põhjustel,

119 T-165/20, EU:T:2022:453, punktid 37 ja 38.

120 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 83.

121 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 108–111. Vt selle kohta 26. novembri 1985. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* CO.DE.MI. (318/81, EU:C:1985:467, punktid 21 ja 23), milles Euroopa Kohus otsustas, et „lepingutingimused, mis väljendavad poolte ühist tahet, peavad olema ülimuslikud mis tahes muude kriteeriumide suhtes, mida saab kasutada üksnes juhul, kui lepingus ei ole midagi öeldud“, ning et vaidluse sisulisel läbivaatamisel „tuleb kõigepealt lähtuda asjakohastest lepingutingimustest“. Vt selle kohta 13. juuli 2022. aasta kohtuotsus JC *vs.* EUCAP Somalia (T-165/20, EU:T:2022:453, punktid 37 ja 45). Vt ka 12. aprilli 2018. aasta kohtuotsus PY *vs.* EUCAP Sahel Niger (T-763/16, EU:T:2018:181, punkt 66) ja 13. juuli 2022. aasta kohtuotsus JF *vs.* EUCAP Somalia (T-194/20, EU:T:2022:454, punkt 59), kui lepingus viidatakse käitumisjuhendile või standardsele töökorrale, mille sätted võivad olla piisavad. Vt ka Lenaerts, K., Maselis, I., ja Gutman, K., *op. cit.*, lk 696 ja 697, punktid 19.17 ja 19.19.

122 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 92–101.

123 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 105 ja 106.

mille ma esitasin käesoleva ettepaneku punktides 71–86 kolmanda väite esimese osa analüüsi kohta, leian, et mis tahes kriitika, mis põhineb väidetavalt kohaldaval Euroopa kohustuste raamistikul, ei ole põhjendatud.

110. Teiseks tuleb rõhutada, et lepingutes kohaldatava õiguse kindlaksmääramine põhineb faktilistel kaalutlustel, mis ei allu Euroopa Kohtu kontrollile, välja arvatud juhul, kui viidatakse mis tahes moonutamisele, millega käesoleval juhul tegemist ei ole. Seetõttu olen arvamusel, et kriitika, mis puudutab esimeses üheksas tähtajalises lepingus tehtud viidet teatisele K(2009) 9502 (vaidlustatud kohtuotsuse punkt 112) ja sellele tuginemist (selle kohtuotsuse punkt 113) ning poolte ühise tahte tuvastamist (selle kohtuotsuse punkt 115), tuleb tulemusetuse tõttu tagasi lükata. Nendest järeldustest tuleneb seega, et L. Jenkinson oli oma teenistustingimustest täielikult teadlik. Seega ei ole põhjendatud väide, et tema lepingulises suhtes puudub ootuspärasus ja õiguskindlus. Lisaks tõi Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 120–124, mida apellatsioonkaebuses ei vaidlustatud, esile apellandi olukorrale omased faktilised asjaolud, millest ta teatise K(2009) 9502 punkti 4a alusel järeldas, et kohaldatav on Iiri õigus.

111. Samuti, mis puudutab L. Jenkinsoni sõlmitud kahte viimast tähtajalist lepingut, siis ei ole tuginetud moonutamisele seoses Üldkohtu järeldustega, mille kohaselt pooled ei valinud nendes lepingutes kohaldatavat õigust [124]. Neil asjaoludel uuris Üldkohus õigustatult, milliste kriteeriumide alusel, mis on määratletud Rooma I määruse artikli 8 lõigetes 2–4, võib kohaldatava õiguse kindlaks määrata [125]. Mis puudutab selle artikli lõikes 2 ette nähtud seotuse kriteeriumi, st töölepingu täitmise kohta, siis analüüsis Üldkohus seda õigesti esmajärjekorras [126], sest see kriteerium vastab üldisele seaduse ootuspärasuse nõudele ja seega õiguskindluse nõudele lepingulistes suhetes [127]. See viib ka selleni, et L. Jenkinsoni kriitika Rooma I määruse kohta seoses nende nõuetega lükatakse tagasi.

112. Kolmandaks ei saa L. Jenkinson kritiseerida Kosovo õiguse kohaldatavust, mille Üldkohus tagasi lükkas, kuna see on kooskõlas tema analüüsiga [128]. Sama kehtib Rooma I määruse artikli 8 lõikes 4 ette nähtud kriteeriumi kohaldamise kohta, milleks on tihedam seos mõne teise liikmesriigiga. Nimelt põhinevad Üldkohtu järeldused töö pidevuse kohta üheteistkümne tähtajalise lepingu ajal eelkõige täpsustustel, mille L. Jenkinson esitas oma ülesannete [129] kohta, ning tema kogunenud tööstaaži arvessevõtmisel üheteistkümne tähtajalise lepingu jooksul ja tema hõlmatusel tema lepingute täitmisega seotud sotsiaal-, pensioni- ja maksuskeemidega [130].

113. Neil asjaoludel olen arvamusel, et sisuliselt palub L. Jenkinson Euroopa Kohtul kontrollida Rooma I määruse artikli 8 lõike 4 kohaldamise tingimusi ja kriteeriume, mis võivad iseloomustada selle sätte tähenduses tihedate seoste olemasolu.

124 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 127.

125 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 128.

126 Vt 12. septembri 2013. aasta kohtuotsus Schlecker (C-64/12; edaspidi „kohtuotsus Schlecker“, EU:C:2013:551, punktid 32 ja 39) Rooma konventsiooni artikli 6 kohta (vt käesoleva ettepaneku joonealune märkus 112, *in fine*). Kohtuotsuse Schlecker punktis 38 märkis Euroopa Kohus, et tema tõlgendus selle konventsiooni seotuse kriteeriumide kohta on kooskõlas selle uue sätte sõnastusega, mis käsitleb individuaalsete töölepingutega seonduvaid kollisiooninorme ja on kehtestatud Rooma I määrusega, mis ei ole käesolevas asjas siiski ajaliselt kohaldatav. Lisaks vt töölevõtmise koha kriteeriumi täiendava laadi kohta analoogia alusel 15. detsembri 2011. aasta kohtuotsus Voogsgeerd (C-384/10, EU:C:2011:842, punkt 47). L. Jenkinsoni sellekohane argument ei ole seega põhjendatud.

127 Vt kohtuotsus Schlecker (punkt 35).

128 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 129.

129 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 132 ja 133.

130 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 138.

114. Esiteks, mis puudutab artikli 8 lõike 4 rakendamise tingimusi, mis eeldavad, et esinevad asjaolud, mis võimaldavad selle artikli lõigete 2 ja 3 kohaselt kindlaks määratud õiguse kohaldamata jätta, siis mulle näib, et neid võib tõlgendada kooskõlas selle töötajat [131] kaitsva sätte eesmärgiga nii, et need hõlmavad olukorda, kus vaidluses ei saa kohaldada ühtegi töölepingut reguleerivas seaduses ette nähtud õigusnormi. Üldkohus ei rikkunud seega õigusnormi, kui ta uuris, millise riigiga olid tähtajalistel lepingutel tihedamad seosed.

115. Teiseks tuleb liidu seadusandja valitud seotuse kriteeriumi tõlgendada nii, et see väljendab tahet eelistada pigem läheduskriteeriumi kui töötajale [132] kõige soodsama õiguse otsimist. Seega ei ole põhjendatud L. Jenkinsoni argumendid, mis tuginevad tema suhtes soodsama õiguse kohaldamise kohustusele.

116. Mis täpsemalt puudutab meetodit selle hindamiseks, kas esineb tugevamaid seoseid riigiga, siis on Euroopa Kohus otsustanud, et kohus peab igakülgselt hindama kõiki lepingulist suhet iseloomustavaid objektiivseid asjaolusid ja hindama neid asjaolusid, mis on tema arvates kõige olulisemad. Nende arv ei oma tähtsust [133].

117. Euroopa Kohus on täpsustanud, et „[o]lulistest seotuskriteeriumidest tuleb seevastu eelkõige arvesse võtta seda riiki, kus töötaja maksab oma tegevusest saadud tuluga seotud makse, ning seda riiki, mille sotsiaalkindlustussüsteemi ja erinevate pensioni-, haigus- ja invaliidsusukindlustuse süsteemidega ta liitunud on. Lisaks peab liikmesriigi kohus arvestama ka juhtumi asjaolusid tervikuna, eelkõige palga või muude töötingimuste kindlaksmääramise parameetreid“ [134].

118. Seega tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et Üldkohus ei eksinud ilmselgelt nende seoste valimisel, mida ta analüüsis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 131–135, ning kui ta võttis selle kohtuotsuse punktides 136–139 arvesse kogu töösuhet [135].

119. Lisaks eeldavad apellandi argumendid, mis tuginevad Rooma I määruse artiklitele 9, 10, 11 ja 12, et need argumendid on kolmanda väite kolmandas osas viidatud punktide kriitika põhjendamiseks nii õiguslikult kui ka faktiliselt põhjendatud [136], mis ilmselgelt nii ei ole.

120. Seega teen Euroopa Kohtule ettepaneku otsustada, et Üldkohus võis oma järelduste põhjal põhistatud otsusega vaidlustatud kohtuotsuse punktis 139 otsustada, et Iiri õigus on kohaldatav, ja seega ilma et ta oleks pidanud üksikasjalikult vastama apellandi argumentidele selle Belgia õiguse kohaldatavuse kohta, millele ta algul tugines [137].

121. Seetõttu olen arvamusel, et kolmanda väite kolmas osa ei ole põhjendatud.

131 Vt selle kohta Rooma I määruse artikli 8 lõige 1 ja kohtuotsus Schlecker (punktid 33–36).

132 Vt selle kohta kohtuotsus Schlecker (punkt 34).

133 Vt kohtuotsus Schlecker (punkt 40).

134 Kohtuotsus Schlecker (punkt 41).

135 Vt hiljutise näitena Rooma I määruse artikli 8 lõike 4 kohaldamise kohta 13. juuli 2022. aasta kohtuotsus JC *vs*. EUCAP Somalia (T-165/20, EU:T:2022:453, punkt 44).

136 Üldkohus analüüsis apellandi argumente tema nõusoleku kehtivuse kohta vaidlustatud kohtuotsuse punktides 193–195.

137 Vt 16. novembri 2017. aasta kohtuotsus Ludwig-Bölkow-Systemtechnik *vs*. komisjon (C-250/16 P, EU:C:2017:871, punkt 56).

E. Kolmanda väite neljas osa

1. Poolte argumendid

122. Kolmanda väite neljandas osas heidab L. Jenkinson Üldkohtule ette, et viimane moonutas Iiri õigust ning tegi ilmse vea 2003. aasta seaduse artikli 9 tõlgendamisel ja kohaldamisel, et õigustada järjestikuste tähtajaliste lepingute kasutamist.

123. Esiteks väidab L. Jenkinson, et Üldkohus tegi vaidlustatud kohtuotsuse punktis 153 läbi viidud analüüsis vea, kuna Üldkohus ei võtnud kohe esimese nõude raames esitatud nõuete analüüsimisel arvesse kõigi kolme missiooni tähtajalisi lepinguid, kohaldades mõistet „seotud tööandjad“. See on Iiri õiguses oluline.

124. Teiseks rikkus Üldkohus lepingu liigi valiku puhul vaidlustatud kohtuotsuse punktis 151 õigusnormi, kuna ainult nõukogul on pädevus määrata kindlaks töölevõtmise tingimused ja kuna teatis K(2009) 9502 kehtestab lepingu liigi olenevalt tööülesannete liigist.

125. Kolmandaks, mis puudutab Eulex Kosovo missiooni õiguspärase eesmärgi analüüsi, mis õigustab järjestikuste tähtajaliste lepingute sõlmimist, siis leiab L. Jenkinson, et Üldkohus oleks pidanud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 152, 154 ja 155 kohaldama Iiri, mitte Euroopa kohtupraktikat. Sellega seoses leiab L. Jenkinson, et Eulex Kosovo [138] viidatud kohtupraktika ei ole asjakohane osas, milles see puudutab isikut, „kes töötab samas organisatsioonis real erinevatel ametikohtadel“, samas kui tema on 21 tähtajalise lepingu alusel alati töötanud samal ametikohal. Üldkohus piiras seega töötajale Iiri õigusega tagatud kaitset.

126. Sellega seoses väidab L. Jenkinson esiteks vaidlustatud kohtuotsuse punktis 156, et Üldkohus eksis ja piirdus järjestikuste tähtajaliste lepingute kasutamist õigustavate objektiivsete põhjuste analüüsimisel põhjendamatult ainult „missiooni ajutise mõõtme“ analüüsimisega. See analüüs on ilmselgelt vastuolus Iiri kohtupraktikaga, millele ta tugines. Olles meenutanud, et Iiri õiguses tuleb järjestikuste tähtajaliste lepingute kasutamist õigustavaid objektiivseid põhjuseid tõlgendada kitsalt, kritiseerib L. Jenkinson järjest kõiki kriteeriume, millest Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 157–175 lähtus.

127. Mis puutub volituste [139] kestusse, siis oleks Üldkohus pidanud arvesse võtma L. Jenkinsoni tehtud töö laadi, mis vastas tööandja kindlatele ja püsivatele vajadustele, selle asemel et viidata vaidlustatud kohtuotsuse punktides 177–180 Eulex Kosovo missiooni tegevusele või lähetatud töötajate töölevõtmisele eekusjärjekorras. Mis puudutab eelarveperioode, siis on selle kohtuotsuse punktides 161 ja 162 esitatud hinnang, mille kohaselt Eulex Kosovo missioonile antud eelarve ajaline piiramine õigustab järjestikuste tähtajaliste lepingute kasutamist, vastuolus Iiri kohtupraktikaga. Mis puudutab Eulex Kosovo missiooni pädevuse ja tegevusulatuse erinevust, millele on viidatud nimetatud kohtuotsuse punktides 163–169, siis kohandamise raamistiku õiguspärasus aluslepingute seisukohast ei saa L. Jenkinsoni sõnul õigustada seda, et piiratakse kaitset, mis on Iiri õiguse kohaselt igal töötajal. Eulex Kosovo missiooni juhtide volituste kestuse kohta leiab L. Jenkinson, et Üldkohus kohaldas seda kriteeriumi sama kohtuotsuse punktides 170–175 vääralt, kuna see annab tööandjale vahendi vabaneda igasugusest kohustusest. Viimase tähtajalise lepingu kohta ei saanud Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse

[138] Vt käesoleva ettepaneku joonealune märkus 144.

[139] Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 157–160.

punktides 185 ja 187 tuvastada, et selle sõlmimise põhjused olid samad mis teiste tähtajaliste lepingute puhul, samas kui Eulex Kosovo oli täpsustanud, et viimati nimetatud lepingu eesmärk oli koordineerida isikute tähtajaliste lepingute eesmärke.

128. Teiseks jättis Üldkohus analüüsimata tähtajaliste lepingute kasutamise sobivuse Iiri õiguse seisukohast ning lükkas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 181 ja 184 ekslikult tagasi L. Jenkinsoni esitatud alternatiivse meetme ettepaneku. Nii toimides pööras kohus tõendamiskoormise ümber. Punktis 187 leidis Üldkohus, et viimase tähtajalise lepingu kasutamine on vajalik ja sobiv, moonutades Iiri õigust.

129. Neljandaks on L. Jenkinson seisukohal, et Üldkohus jättis otsuse tegemata, kuna ta ei võtnud arvesse Eulex Kosovo õigusvõime puudumist ning volituste delegeerimist ja eelarvet puudutavaid kaalutlusi.

130. Teise võimalusena väidab L. Jenkinson, et rikutud on võrdse kohtlemise ja õiguse ühtsuse põhimõtet. Ta viitab vajadusele analüüsida mõistet „alaline ja kestev“ Iiri õiguse seisukohast ja tõlgendada seda samamoodi nagu liidu seadusandja, kui ta võttis vastu teenistustingimused ELTL artikli 336 alusel. Ta viitab järgemööda 4. juuli 2006. aasta kohtuotsusele Adeneler jt [140] ja 11. juuli 1985. aasta kohtuotsusele Maag vs. komisjon [141] ning 15. aprilli 2008. aasta kohtuotsusele Impact [142]. Ta kritiseerib Üldkohtu otsust, kuna sellega „loodi mõiste „püsiv ja alaline töösuhe“ raamkokkuleppe tähenduses oluliselt laiem tõlgendus“ kui see, mille on Euroopa institutsioonid endale kehtestanud teenistustingimuste raames, piirates tähtajaliste lepingute pikendamiste arvu kahega.

131. Mis puutub esimesena esitatud etteheitesse, siis leiab nõukogu, et see etteheide on vastuolus apellandi esimese nõudega, mida on meenutatud vaidlustatud kohtuotsuse punkti 38 esimeses taandes ja mida saab tõlgendada üksnes nii, et see puudutab lepingulist suhet Eulex Kosovo missiooniga. Eulex Kosovo ja komisjon leiavad, et see väide kujutab endast uut ja ekslikku argumenti, kuna Eulex Kosovo on L. Jenkinsoni ainus tööandja. Lisaks põhineb see 2003. aasta seaduse artikli 9 vääral tõlgendusel.

132. Teisena esitatud etteheite kohta leiab nõukogu, et see etteheide kattub kolmanda väite esimeses osas esitatud etteheitega [143]. Komisjon rõhutab ühismeetme 2008/124 artikli 10 lõike 3 ulatust ja tuletab meelde, et teatises K(2009) 9502 üksnes tuletatakse meelde selle ühismeetme artiklis 9 nimetatud töötajate kategooriaid.

133. Kolmandana esitatud etteheite kohta leiab nõukogu, et see põhineb ekslikel eeldustel. Nimelt analüüsis Üldkohus mõistet „objektiivsed põhjused“ väga üksikasjalikult Euroopa Kohtu praktikat silmas pidades, kuna 2003. aasta seadusega võeti üle direktiiv 1999/70 ja Iiri kohtupraktika käsitleb tööhõive olukordi missiooni olukorrast erinevas riigisiseses kontekstis. Igal juhul täiendavad need kohtupraktikad üksteist. Komisjon esitab selle kohta sarnased argumendid, mis tuginevad samuti raamkokkuleppele, ja rõhutab kriisiohjemissiooni eripära. Eulex Kosovo leiab, et arvesse tuleks võtta ainult High Courti (kõrge kohus, Iirimaa) otsuseid, mis käsitlevad Labour Courti (töökohus,

140 C-212/04, EU:C:2006:443, punktid 58–75.

141 43/84, EU:C:1985:328, punktid 16 ja 18.

142 C-268/06, EU:C:2008:223, punktid 87, 111, 112 ja 114.

143 Vt käesoleva ettepaneku punkt 62 jj.

Iirimaa) otsustes tõstatatud õigusküsimusi[144]. Eulex Kosovo väidab samuti, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 157–184 esitatud Üldkohtu analüüs faktiliste asjaolude kohta on asjakohane ja kajastab tema volituste tegelikku rakendamist ning apellandi piirkondliku *IT officer*'i ametikoha eripära, mis ei olnud alaline, mis õigustas tähtajaliste lepingute sõlmimist. Eulex Kosovo väidab samuti, et apellant kritiseerib ekslikult ja ilma tõenditeta Üldkohtu arutluskäiku, mis puudutab järjestikuste tähtajaliste lepingute õiguspärasust tema volituste täitmise konkreetsetel asjaoludel.

134. Oma üksikasjalikus vastuses L. Jenkinsoni argumentidele, milles kritiseeritakse objektiivsete põhjuste kohaldamist tema õiguslikule olukorrale, märgib komisjon, et need on osaliselt vastuvõetamatud, kuna neid ei esitatud esimeses kohtuastmes, ja igal juhul põhjendamatud, arvestades kohtuotsuse põhjenduste asjakohasust. Eelkõige rõhutab ta, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt tuleb arvesse võtta tööandja vajadusi, mitte „ainult" apellandi töötamist. Sellega seoses tõi Üldkohus õigesti esile „ajutise eelarvelise konteksti", millest lepingute sõlmimine sõltub ja mis muudab ainetuks apellandi võrdluse institutsiooni ametikohtade loeteluga, kelle suhtes ei kehti samad rahalised ja operatiivsed piirangud. Üldkohus[145] pidi arvesse võtma ka seost tähtajaliste lepingute kestuse ja rahvusvahelise kriisi ohjamise ohus oleva missiooni juhi volituste kestuse vahel, ilma et apellant saaks sellest siiski järeldada, et „tööandja on ühepoolselt „määranud" objektiivsed põhjused, et õigustada tähtajalise lepingu kordumist".

135. Neljandana esitatud etteheite kohta esitab komisjon vastuväite *obscuri libelli*. Kui oletada, et L. Jenkinson viitab eelarve täitmise vastutusele, mille on komisjon ühismeetme 2008/124 artikli 8 lõike 5 alusel delegeerinud missiooni juhile, oleks see säte otsuse 2014/349 artikliga 1 kehtetuks tunnistatud. Lisaks on selline etteheide tulemusetu, arvestades Euroopa Kohtu otsust missiooni vastutuse kohta[146]. Nõukogu on seisukohal, et Üldkohtu kodukorra artiklis 165 ette nähtud tingimused otsuse tegemata jätmiseks ei ole täidetud.

136. Teise võimalusena esitatud argumendi kohta väidab komisjon, et L. Jenkinson ei täpsusta, millisel raamkokkuleppe või Iiri õiguse sättel tema kriitika põhineb, ning et viidatud kohtupraktika Euroopa avaliku teenistuse valdkonnas ei saa olla käesoleval juhul võrdlusaluseks.

2. Õiguslik hinnang

137. Kolmanda väite neljandas osas kritiseerib L. Jenkinson vaidlustatud kohtuotsuse punkte 151–188, mis käsitlevad Iiri õiguse kohaldamist nõudele kvalifitseerida üksteist tähtajalist lepingut ümber tähtajatuks lepinguks.

138. Vaidlustatud kohtuotsuse see osa jätkab nende kohaldatavate liidu õigusnormide käsitlemist, mida on meenutatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 140–146 (mida apellatsioonkaebuses ei ole vaidlustatud): need on direktiivi 1999/70 ja sellele lisatud raamkokkulepe ning selle direktiivi üle võtnud 2003. aasta seaduse sätted. Need kujutavad endast seega materiaalõigust, mis kohtuasjas kohaldatavas redaktsioonis reguleerib vaidlusaluseid lepinguid ja mille alusel peab

144 Sel põhjusel tuleb apellatsioonkaebuse lisades 5–8 viidatud kohtuotsused kõrvale jätta. Seevastu Supreme Courti (Iirimaa kõrgeim kohus) 31. märtsi 2022. aasta kohtuotsus Maurice Power *vs.* Health Service Executive (nr 2021/94, punkt 20), mis on kättesaadav järgmisel interneti aadressil: https://www.courts.ie/ga/view/Judgments/431fa418-32b9-48a7-92af-a1a7617c5a4a/17951cac-4583-484d-b8b9-7852cbcf3272/2022_IESC_17.pdf/pdf, väidetavalt kinnitab vaidlustatud kohtuotsuses esitatud analüüsi.

145 Mis puudutab selle juhuse olulisust, siis toob komisjon võrdluse kohtuotsusega Eulex Kosovo.

146 Komisjon viitab kohtuotsusele Eulex Kosovo.

Üldkohus, kelle poole on pöördutud ELTL artikli 272 põhjal vahekohtuklausli alusel, otsuse tegema[147]. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 150, mida ei ole kritiseeritud, leidis Üldkohus, et 2003. aasta seadus on kooskõlas raamkokkuleppega[148] ja selle kokkuleppega tagatud õiguste kuritarvitamise keelu üldpõhimõttega[149].

139. Vaidlustatud ei ole ka vaidlustatud kohtuotsuse punktis 146 esitatud Üldkohtu analüüsi 2003. aasta seaduse artikli 9 lõike 4 kohta, mille kohaselt peab objektiivne põhjus, millele tööandja võib selle artikli lõigetest 1–3[150] tulenevatest kohustustest erandi tegemiseks tugineda, „põhinema kaalutlustel, mis ei ole töötajaga seotud, ning tähtajalisest lepingust tulenev ebasoodsam kohtlemine peab olema suunatud tööandja õiguspärase eesmärgi saavutamisele sobival ja vajalikul viisil“.

140. L. Jenkinsoni argumendid, mida on meenutatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 147 ja 148 ja mida apellatsioonkaebuses ei vaidlustatud, olid järgmised:

– Iiri kohtupraktika kohaselt oli üheteistkümne tähtajalise lepingu sõlmimine Eulex Kosovo missiooni poolt alaliste ja pikaajaliste vajaduste katmiseks kuritarvituslik;

– puudus objektiivne üldine ja eelarveline põhjus, mis õigustaks üheteistkümne tähtajalise lepingu sõlmimist. Eulex Kosovo missioon ei olnud süstemaatiliselt piiratud tema volituste kestusega ning kõnealuste tähtajaliste lepingute kestus ei põhinenud nende volituste kestusel ja

– lepingulist suhet oleks olnud võimalik vormistada tähtajatult, kuna missioonide pikendamise otsuste tegemise menetluse korraldus võimaldas etteteatamist tähtajatu lepingu suhtes kohaldatava tähtaja jooksul.

141. Sellest tulenevalt märgin – eeldusel, et vaidlustatud kohtuotsuse punkti 151 peab tõlgendama nii, nagu tegi L. Jenkinson[151] –, et küsimust selle asutuse määramisest, kes vastutab tähtajaliste lepingute alusel töölevõtmise viisi valiku eest, Iiri õiguse kohaldamise arutelus ei käsitletud. Lisaks on see tulemusetu. Kuna vaidluse ese on tähtajaliste lepingute ümberkvalifitseerimine tähtajatuks lepinguks, peab Üldkohtu hinnang piirduma järjestikuste piiratud kestusega töösuhete uuendamise põhjendatusega. Teine etteheide[152] tuleb seega tagasi lükata.

142. Ka teised etteheited tuleb tagasi lükata juba esitatud põhjustel. Nimelt vastab mõiste „seotud tööandjad“ kohta esitatud esimene etteheide[153] teise väite raames esitatud etteheitele. Lisaks, mis puudutab Eulex Kosovo õigusvõimet, siis on neljas etteheide[154] alusetu[155].

147 Vt käesoleva ettepaneku punkt 83.

148 Euroopa Kohus on juba käsitlenud 2003. aasta seadust kohtuasjas, milles tehti 15. aprilli 2008. aasta kohtuotsus Impact (C-268/06, EU:C:2008:223), mis puudutas eelkõige raamkokkuleppe klausli 4 punkti 1 ja klauslit 5. Selle kohtuotsuse punktis 50 tõdes Euroopa Kohus, et 2003. aasta seadus „see seadus, millega Iirimaa täitis talle direktiivist 1999/70 tulenevad kohustused“.

149 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 140.

150 Sisuliselt on artiklis 9 ette nähtud, et töötajaga, kes on töötanud kahe või enama järjestikuse tähtajalise lepingu alusel kauem kui neli aastat järjest, ei või sõlmida teist tähtajalist lepingut, välja arvatud juhul, kui sellise lepingu uuendamiseks on objektiivsed põhjused.

151 Järeldan sellest punktist 151 punktide 175 ja 182 alusel nimelt, et Üldkohus viitas Eulex Kosovo missiooni juhi ja seejärel Eulex Kosovo missiooni valitud tähtajaliste lepingute kestusele, mis on minu arvates vastus argumendile, mille esitas L. Jenkinson oma 27. septembri 2019. aasta vastuse punktis 11. Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 19.

152 Vt käesoleva ettepaneku punkt 124.

153 Vt käesoleva ettepaneku punkt 123.

154 Vt käesoleva ettepaneku punkt 129.

155 Vt käesoleva ettepaneku punkt 80.

143. Kolmandas etteheites [156] heidab L. Jenkinson Üldkohtule ette, et viimane analüüsis mõistet „objektiivsed põhjused“ üksnes Euroopa Kohtu praktikast lähtudes. Ta leiab samuti, et Iiri õiguse seisukohast leidis Üldkohus ebapiisavatel põhjendustel, et järjestikuste tähtajaliste lepingute kasutamine oli põhjendatud sellega, et Eulex Kosovo missioon on ajutine ning leidis, viimase tähtajalise lepingu sisu moonutades, et see leping sõlmiti tema ametikoha kaotamise tingimustes.

144. Kriitika esimene osa puudutab sisuliselt kohtu ülesandeid. Minu arvates tuleb seda analüüsida sõltumatult asjaolust, et L. Jenkinson ei tugine Iiri otsustele, mille üle vaieldakse ja mis oleksid olnud soodsamad kui 26. jaanuari 2012. aasta kohtuotsus Kücük [157], millele Üldkohus viitas.

145. Mis puudutab lepingule kohaldatava riigisisese õiguse rakendamist ELTL artikli 272 alusel, siis olen Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklis 58 sätestatud piire [158] arvestades nimelt arvamusel, et kohaldada tuleb ka Euroopa Kohtu praktikat, mille kohaselt on apellatsioonkaebuse läbivaatamisel Üldkohtu poolt riigisisese õiguse kohta antud hinnangute analüüsimisel Euroopa Kohtu pädevuses üksnes kontrollida, kas seda õigust on moonutatud. See peab ilmselgelt nähtuma toimiku materjalidest, ilma et oleks vaja faktilisi asjaolusid ja tõendeid uuesti hinnata [159]. Seega on apellatsioonkaebuse toetuseks positiivse õiguse kohta esitatud uued argumendid ja tõendid vastuvõetamatud.

146. Sellega seoses märgin, et Üldkohus tegi kohaldatava riigisisese õiguse kohta otsuse pärast seda, kui ta oli palunud apellandi seisukohti Iiri õigusnormide kohta, millele apellant ei olnud tuginenud [160]. Ta leidis seega, et see õigus on liidu õigusega, st direktiiviga 1999/70 ja raamkokkuleppega [161] kooskõlas, ning kohaldas sellest tulenevaid norme, mis määravad kindlaks kõikide liikmesriigi kohtute [162] poolt kohaldatavate objektiivsete põhjuste kontrollimise meetodi, leides samas, et talle teada olevad riigisisese õigusega seotud andmed ei ole vaidluse lahendamiseks piisavad [163].

156 Vt käesoleva ettepaneku punktid 125–128.

157 C-586/10, EU:C:2012:39.

158 Selle artikli esimeses lõigus on sätestatud, et „Euroopa Kohtusse saab edasi kaevata ainult õigusküsimustes. Apellatsioonkaebuse aluseks võib olla üksnes üldkohtu pädevuse puudumine, menetlusnormide rikkumine, mis kahjustab kaebaja huve, või liidu õiguse rikkumine üldkohtu poolt“. Vt selle aluse kohta kohtujurist Kokott'i analüüs tema ettepanekus kohtuasjas Commune de Millau ja SEMEA *vs.* komisjon (C-531/12 P, EU:C:2014:1946, punktid 75–79), 27. veebruari 2014. aasta kohtupraktika seisuga. Vt üldise ülevaate kohta problemaatikast, mis puudutab selle kontrolli ulatust, mida Euroopa Kohus teostab riigisisese õiguse analüüsi üle, mille viis läbi Üldkohus, Prek, M., ja Lefèvre, S., „The EU Courts as „National“ Courts: National Law in the EU Judicial Process“, *Common Market Law Review*, 54. kd, nr 2, Kluwer Law International, Alphen aan den Rijn, 2017, lk 369–402, eriti lk 396 jj.

159 Vt selle kohta 2. veebruari 2023. aasta kohtuotsus Hispaania jt *vs.* komisjon (C-649/20 P, C-658/20 P ja C-662/20 P, EU:C:2023:60, punktid 65 ja 66 ning seal viidatud kohtupraktika).

160 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 19 L. Jenkinsoni 27. septembri 2019. aasta vastus Iiri õigusnormide kohta, mis on vastavuses vaidlustatud kohtuotsuse punktiga 147, mida ei ole vaidlustatud. Vt ka Üldkohtu praktika kohta selles valdkonnas Prek, M., ja Lefèvre, S., *op. cit.*, eelkõige punktid 4.1, lk 388–390, ning lk 394, kommentaar Üldkohtu kodukorra artikli 76 punkti d kohta.

161 Vt käesoleva ettepaneku punkt 138.

162 Vt käesoleva ettepaneku punkt 149. Lisaks nähtub L. Jenkinsoni 27. septembri 2019. aasta vastusest, et ta viitas punktis 25 Euroopa Kohtu praktikale.

163 Vt juhtumi kohta, kus riigisisest asjakohast kohtupraktikat ei ole, Prek, M., ja Lefèvre, S., *op. cit.*, eriti lk 388, joonealune märkus 84. Lisaks märgin esiteks, et L. Jenkinson ei väida, et ta esitas Üldkohtule piisavalt täpsustusi Iiri õigusnormide kohta seoses Eulex Kosovo missiooni eripäradega, millele Üldkohus kostjate esitatud tõendite põhjal tugines. Teiseks esitas ta oma apellatsioonkaebuse põhjendamiseks uusi tõendeid Iiri kohtupraktikast.

147. Neil asjaoludel tuleb Üldkohtul kui ka liidu kohtul[164] kohaldada riigisisest õigust kooskõlas liidu õigusega. Teatud olukordades peab ta riigisisesed õigusnormid isegi kohaldamata jätma. Nii on see juhul, kui vaidluse eset reguleerib määrus[165] või kui liidu õigusnormil on vahetu õigusmõju[166]. Käesoleval juhul pidi Üldkohus arvesse võtma töösuhte erilist konteksti, milleks on ÜVJP valdkonda kuuluv missioon, mida riigisiseses õiguses tingimata ei tunta.

148. Seega võib Üldkohus samaväärse[167] riigisisese õiguse sätte või kohtupraktika korral oma otsuses õigustatult eelistada kõikides liikmesriikides[168] kohaldatavaid kriteeriume, mis tulenevad väljakujunenud tõlgendusest, mille on ELTL artikli 267 alusel esitanud Euroopa Kohus, eriti töötajate kaitse valdkonnas.

149. Käesoleval juhul viitas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 154 just 26. jaanuari 2012. aasta kohtuotsuse Kücük[169] punktile 27[170], mille sõnastus tuleneb Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast. Nimelt on Euroopa Kohus mitmes kohtuotsuses meenutanud oma tõlgendust mõistele „objektiivsed põhjused“ raamkokkuleppe klausli 5 lõike 1 punkti a tähenduses. See kohtupraktika juhendab liikmesriikide kohtuid neile hindamiseks esitatud olukordade konkreetsel hindamisel, mis võib näidata, et järjestikuste tähtajaliste töösuhete uuendamise eesmärk on tegelikult katta tööandja pidevat ja kestvat vajadust töötajate järele.

150. L. Jenkinson ei põhjenda seda kohtupraktikat silmas pidades üksikasjalikult Iiri positiivse õiguse moonutamist, mille ta esitas Üldkohtule hindamiseks, ja eelkõige seda, et Üldkohus viis läbi analüüsi, mis on ilmselgelt vastuolus selle õiguse sisuga, võttes arvesse raamistikku, milles need üksteist tähtajalist lepingut sõlmiti. Tema kriitika tuleb seega tagasi lükata, kuna see on osaliselt vastuvõetamatu[171], ebapiisavalt põhjendatud ja ülejäänud osas asjakohane.

151. Järelikult, mis puudutab kriitika teist osa[172], siis märgin vaidlustatud kohtuotsuse põhjenduste kontrollimise raames, mida L. Jenkinson palus, et Üldkohus otsis õigesti täpseid ja konkreetseid asjaolusid, mis iseloomustasid tegevust, mille jaoks sõlmiti L. Jenkinsoniga tähtajalised lepingud, ning Eulex Kosovo missiooni raames taotletavat eesmärki.

152. Apellatsioonkaebuses esitatud kriitika ei puuduta Üldkohtu poolt aluseks võetud objektiivseid asjaolusid, vaid nende hinnangut, mille alusel ta põhjendas oma otsust õigusliku raamistiku ja üldise tööalase kontekstiga, milles L. Jenkinson täitis talle Eulex Kosovo missiooni raames usaldatud ülesandeid.

164 Vt selle kohta Karpenstein, U., *op. cit.*, punkt 2.

165 Vt 19. veebruari 2016. aasta kohtuotsus Ludwig-Bölkow-Systemtechnik *vs.* komisjon (T-53/14, ei avaldata, EU:T:2016:88, punkt 40) ja 9. detsembri 2020. aasta kohtuotsus Adraces *vs.* komisjon (T-714/18, ei avaldata, EU:T:2020:591, punkt 36).

166 Vt eelkõige raamkokkuleppe klausli 4 punkti 1 vahetu õigusmõju kohta 15. aprilli 2008. aasta kohtuotsus Impact (C-268/06, EU:C:2008:223, punkt 68).

167 Minu arvates tuleneb vaidlustatud kohtuotsuse põhjendustest kaudselt, et ükski riigisisene otsus ei olnud eriliselt asjakohane.

168 ELTL artikli 272 eesmärgi kohta luua ühtlustatud lahenduste leidmiseks eelisraamistik vt Butler, G., „The EU's contractual relations and the arbitration clause: disputes at the Court of Justice of the European Union“, *European Law Review*, 46. kd, nr 3, Sweet & Maxwell, London, 2021, lk 345–363, eriti lk 347 ja 348.

169 C-586/10, EU:C:2012:39.

170 Sellele punktile viidati viimati 28. veebruari 2018. aasta kohtuotsuses John (C-46/17, EU:C:2018:131, punkt 53).

171 Vt eelkõige 16. novembri 2017. aasta kohtuotsus Ludwig-Bölkow-Systemtechnik *vs.* komisjon (C-250/16 P, EU:C:2017:871, punkt 39) ja 20. detsembri 2017. aasta kohtuotsus Comunidad Autónoma de Galicia ja Retegal *vs.* komisjon, (C-70/16 P, EU:C:2017:1002, punkt 50).

172 Vt käesoleva ettepaneku punktis 143 esitatud kriitika teine osa.

153. Olen esiteks arvamusel, et Üldkohus võttis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 156–188 vastuseks L. Jenkinsoni argumentidele seisukoha põhistatud otsusega, mis põhines kõigil Eulex Kosovo missiooni arenguks võetud meetmetel ning meetmetel, millega korraldati selle missiooni toimimist ja rahastamist[173] vastavalt talle antud volitustele[174], arvestades eelkõige Kosovo ametiasutuste väljendatud soove[175]. Teiseks otsustas Üldkohus just nõnda, et järjestikuste tähtajaliste lepingute kasutamist selleks, et täita teise võimalusena töökohti rahvusvahelise tsiviilisikkoosseisu[176] liikmetega eelkõige piiratud[177] ja eri pikkusega[178] ajavahemikel, mille eelarve kinnitatakse ligikaudu seitsme aasta jooksul väga regulaarselt ajavahemikeks, mille pikkus ulatub vähem kui kuuest kuust kuni 16 kuuni[179], on põhjendatud ÜVJP raames rahvusvahelise kriisiohjamise missiooni tegevusele omaste asjaoludega[180]. Sellega seoses järeldas Üldkohus oma tuvastatud asjaoludest geopoliitiliste ja diplomaatiliste ohtude kohta, mis olemuslikult valitsevad seda liiki missioonis nagu Eulex Kosovo missioon[181], õigesti, et seda iseloomustab ajutine mõõde[182].

154. Märgin lisaks, et need tuvastatud asjaolud toetavad ka Üldkohtu hinnangut[183], et *teenistustingimused on tingimata seotud missiooni enda laadiga* ja selle rahastamise viisiga, kuna missioon ei ole mõeldud alalisena ja selle suhtes kehtivad talle antud volitused. Ta võis seega otsustada, et väljakujunenud tava mitte kasutada tähtajatuid lepinguid õigustab paindlikkuse vajadus, et reageerida võimalikult kiiresti ebastabiilsetele olukordadele. Üldkohus rõhutas seega, et niisugusel konkreetsel juhul ei saa tähtajaliste lepingute pikendamise eesmärk ega tagajärg olla alaliselt rahastatud püsiva ja kestva töökoha täitmine[184].

155. Seetõttu ja jätkuks oma analüüsile teise väite[185] põhjendatuse kohta teen Euroopa Kohtule ettepaneku asuda seisukohale, et Eulex Kosovo missiooni tunnuste ja ÜVJP raames nõukogu tehtud otsuste aluste analüüsist tuleneb, et Üldkohus tõi välja töösuhtele iseloomulikud üldkriteeriumid, mis on analoogia alusel kohaldatavad kahele esimesele missioonile, kus

173 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 161 ja 162, mis käsitlevad konkreetselt eelarvepiiranguid, ning selle kohtuotsuse punktid 169 ja 176.

174 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 157–160 ja 176. Vt selle kohta raamkokkuleppe klausli 3 punktis 1 toodud mõiste „tähtajaline töötaja“ määratlust järgmiselt: „isik[…], kellel on vahetult tööandja ja töötaja vahel sõlmitud tööleping või töösuhe, milles töölepingu või töösuhte lõpp on määratud objektiivsete tingimustega, milleks võib olla konkreetse kuupäeva saabumine, konkreetse ülesande lõpetamine või konkreetse sündmuse toimumine“.

175 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 163–168.

176 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 177 ja 178.

177 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 182.

178 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 175 ja 176.

179 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 162.

180 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 179.

181 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 164–168 ja eriti viimati nimetatud punkt.

182 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 184 ja samas tähenduses kohtuotsus Eulex Kosovo (punkt 45, mis puudutab ühismeetmega 2008/124 taotletavaid eesmärke ja viidet otsuse 2014/349 põhjendusele 6). Need asjaolud võimaldavad ka täheldada Eulex Kosovo missiooni autonoomiat.

183 Vt eelkõige vaidlustatud kohtuotsuse punkt 181 kolmas lause kuni sõnani „töötajad“.

184 Vt eelkõige Üldkohtu tuvastatud asjaolud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 186 ja 187, mis puudutavad viimast pakutud tähtajalist lepingut. Vt olukordade kohta, kus tähtajaliste lepingute kasutamine ei ole seotud ajutiste, vaid kestvate vajadustega, eelkõige 26. novembri 2014. aasta kohtuotsus Mascolo jt (C-22/13, C-61/13–C-63/13 ja C-418/13, EU:C:2014:2401, punkt 120, tähtajalise lepingu piiramatult uuendamise korral (punkt 84)); 14. septembri 2016. aasta kohtuotsus Pérez López (C-16/15, EU:C:2016:679, asjaomases tegevusvaldkonnas koosseisuliste ametikohtade struktuurne puudujääk (punkt 55)), ja 19. märtsi 2020. aasta kohtuotsus Sánchez Ruiz jt (C-103/18 ja C-429/18, EU:C:2020:219, kui tööandja ei ole korraldanud valikumenetlust vaba ametikoha lõplikuks täitmiseks (punkt 51)).

185 Vt käesoleva ettepaneku punkt 61.

L. Jenkinson töötas, nende missioonide olemuse tõttu, ning ta põhjendas seega talle hindamiseks esitatud alustel õiguspäraselt oma otsust jätta kõikide tähtajaliste lepingute tähtajatuks lepinguks ümberkvalifitseerimise nõue rahuldamata [186].

156. Kriitika kolmanda väite neljanda osa kohta tuleb seega minu arvates tagasi lükata.

157. Oma analüüsi tulemusena teen Euroopa Kohtule ettepaneku otsustada, et teine väide ning kolmanda väite esimene, kolmas ja neljas osa ei ole põhjendatud.

VIII. Ettepanek

158. Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades teen Euroopa Kohtule ettepaneku teine väide ning kolmanda väite esimene, kolmas ja neljas osa põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

[186] Vt käesoleva ettepaneku joonealune märkus 80.